

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KNAPLJEVA ULICA ŠTEV. 5 TELEFON 31-22 do 31-26

INŠERATNI ODDELEK LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA ŠT. 3 TELEFON 38-32, 38-33 POST. ČEKOVNI RAČUN V LJUBLJANI ŠT. 11.729 OGLASI PO CENIKU MESEČNA NAROČNINA 40 DIN

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Zaključitev zadnjega zasedanja Začasne Narodne skupščine

Sprejetje zakona o združenjih, zborovanjih in drugih javnih zbora, zakona o kazenskih dejanjih proti ljudstvu in državi in zakona o ureditvi narodnih sodišč

Beograd, 26. avg. Na dnevnem redu 10. rednega sestanka Začasne Narodne skupščine sta bila 2 zakonska predloga. Poročevalec zakonodajnega odbora o predlogu zakona o združenjih, zborovanjih in drugih javnih zbora je bil narodni poslanec dr. Hinko Krizman. Ko je prečital poročilo večine zakonodajnega odbora, je dr. Krizman med drugim dejal:

Predlog zakona o združenjih, zborovanjih in drugih javnih zbora, ki je eden izmed nadaljnjih važnih korakov naše zakonodaje v sistematični izgradnji demokratične reda. Ta zakon se vključuje v sistem zakonov, ki jih je Narodna skupščina že izdala in ki jih bo še izdala v svrhu ustvarjanja popolne in resnične demokracije. Istočasno pa tudi za njeno obrambo. Snov tega zakona zajema najvažnejši del politične pravice združevanja in zborovanja. Te pravice so temelj vsakega političnega in kulturnega življenja, predpogoj politične zvestosti in zrelosti. Zato zagotavlja ta zakon predlog v členu 1 vsem državljanom demokratične federativne Jugoslavije pravico združevanja v politična, kulturna, znanstvena, tehnična, fizična in druga združenja, v členu 19 pa zagotavlja državljanom pravico sklicevanja javnih sestankov, mitingov, prireditev pod vodstvom nekom ali na kakšnem drugem javnem prostoru ter prirejanje uličnih povork, demonstracij in manifestacij. Ta zakon daje popolno svobodo ustanavljati politične stranke in združenja ter predpisuje njihove organizacijske oblike, ki odgovarjajo načeloma in politični strukturi naše države.

Govornik manjšine zakonodajnega odbora Savko Dukac je prečital poročilo manjšine in imel krajši govor o stališču svoje skupine. Skupščina je sprejela predloženo besedilo zakona in dodatka, nakar je bilo izvršeno glasovanje s klicanjem po imenih. Zakon o združenjih, zborovanjih in drugih javnih zbora je bil izglasovan s 353 glasovi proti 12.

Po krajšem odmiru je skupščina nadaljevala delo in pretresala predlog zakona o kazenskih dejanjih proti ljudstvu in državi. Govornik večine zakonodajnega odbora dr. Jože Vilfan je prečital poročilo odbora s predlogom zakona in nato v krajšem govoru med drugim dejal:

Predloženi zakon ni potreben zato, ker bi morda sedaj nenadoma nastopila velika nevarnost za dobro, ki jih mora ta zakon ščititi ter velika nevarnost za ljudstvo in državo. Predloženi zakon tudi ni potreben zato, ker bi bilo eventualno mogoče pričakovati take nevarnosti v bližnji

budočnosti. Nasprotno! Upoštevajoč takšne kriterije je takšen zakon sedaj manj potreben kot kdaj koli prej. Ukaz o splošni amnestiji in pomilostitvi z dne 3. t. m. jasno govori, da je s splošnim porazom zunanega sovražnika razbit tudi njegov notranji zaveznik. Samo obnovljena nedotakljivost države in trdnost ljudske oblasti sta lahko dovolili širino in velikodušnost ukaza o amnestiji. Predloženi zakon je potreben samo kot nujna dopolnitev že izdanih zakonov, kot posledica naše izgradnje, kot posledica normalizacije posebno na področju sodstva. Kazenski snov, ki jo mora sedaj urediti predloženi zakon, navadno regulira obči kazenski zakon v enem izmed svojih poglavij. Dosej je bila pri nas regulirana z uredbi o vojaških sodiščih in z delničnimi zakoni o sodiščih za zaščito narodne časti. Uredbo o vojaških sodiščih je zamenjal zakon o ureditvi pristojnosti vojaških sodišč, ki je bil včeraj izglasovan. Sodišča za zaščito narodne časti pa so kot izredna sodišča v večini pokrajn je ukinjena. Če ne bi izdali ta zakon o kazenskem pravu, bi lahko nastala velika in težka praznina. Včeraj smo prenesli pravico kaznovanja civilnih oseb na redna sodišča. S tem je praktično ukinjena uredba o vojaških sodiščih tudi v pogledu materialno pravnih predpisov. Prav tako so že, ali bodo v najkrajšem času ukinjena sodišča za zaščito narodne časti. Poudarjam, da je bila uredba o vojaških sodiščih in predpisi za zaščito narodne časti skoro naša edina kazenska zakonodaja. Iz teh razlogov moramo sprejeti predloženi zakon, ako hočemo na področju kazenskega prava napraviti korak nazaj, ako se v tem pogledu ne želimo povrniti napačnemu pravu. Predloženi zakon je torej kot nekateri prejšnji zakoni (zakon o zaščiti narodnega premoženja, zakon o pobujanju nedopustne špekulacije in gospodarske sabotaže, zakon o prepovedi izzivanja narodnosti, razredne in verske mržnje in razdora) del bodočega kazenskega zakonika, za katerega bo potreben še določen čas, da bo izdelel v celoti.

Govornik manjšine dr. Jokšimovič je prečital poročilo manjšine zakonodajnega odbora in v nekaj točkah podčrtal predloge manjšine za spremembo predložene zakonskega besedila.

Po zaključeni načelni debati je skupščina prešla na pretresanje posameznosti, nato pa na glasovanje ter je bil zakon o kazenskih dejanjih proti ljudstvu in državi sprejet s 326 glasovi »za« in 6 glasovi »proti«.

osebni in lastnijskih pravic in zakonom zaščitene interese državljanov Jugoslavije. 2) Zagotovitev točnega izpolnjevanja zakona, kakor tudi predpisov z zakonsko veljavo od strani vseh ustanov, podjetij, organizacij, uslužbenec in državljanov Jugoslavije. 3) Vzajajne ugovarjanje v duhu vdanosti domovini, pravilno izpolnjevanje zakona in pošteno izvrševanje državljanjskih pravic in dolžnosti.

Za ministrom za pravosodje Franjo Frolom je dobil besedo narodni poslanec Jože Rus. Na izražene ugovarjanje je odgovoril Miloš Minič, ki je poudaril, da so v kolikor so formalistični, tudi odveč in škodljivi ter v nasprotju z načeli, ki jih je izrazilo ljudstvo v svoji borbi med osvobodilno vojno.

Za govornik podpredsednika zvezne vlade Edvarda Kardelja, o katerem bomo še poročali, je bila načelna razprava zaključena in je skupščina prešla k razpravi o podrobnostih in nato na poimensko glasovanje. Zakon o ureditvi narodnih sodišč je bil izglasovan s 312 glasovi proti 11.

Za naše brate

Po informaciji je dobil besedo minister za informacije Sava Kosanović, čigar govor je bil pogosto prekinjen z dolgotrajnim odobravanjem.

»Tovariši in narodni poslanci,« je dejal minister Kosanović, »v tem času, preden se zaključijo zasedanja Narodne skupščine in ko stojimo pred pričetkom mirovnih pogajanj, menim, da je potrebno, ako izrazi Narodna skupščina svoje soglasno razpoloženje glede zunanje politike. Nahajamo se pred pričetkom mirovnih pogajanj. Življenjski interesi Jugoslavije stojijo pred reševanjem. Čeprav se glede svojih notranjih vprašanj, glede svoje notranje politike, razlikujemo, se glede zunanje politike in vprašanja meja gotovo ne razlikujemo. (Splošno frenetično odobravanje.) Sovražniki Jugoslavije, sovražniki vsake kompaktne Jugoslavije so dokazovali skozi 25 let, da smo mi falzifikat, umetna tvorba Versailles in da smo konglomerat, ki se bo ob prvi priliki razbil. Jugoslovanski režim se je mogel razbiti, toda ideja Jugoslavije se ni razbila. (Splošno in dolgotrajno odobravanje.) Tista težnja vseh jugoslovanskih komponent skozi 150 let, težnja, katero je izrazila v pretekli vojni Srbija, razpeta na križ, ni hotela sprejeti londonskega pakta, iz to težnjo je končno uresničil narodno-osvobodilni boj na čelu z maršalom Titom. (Burno odobravanje.) V najtežjih preizkušnjah, v najtežjem boju se je pokazalo, da Jugoslavija ni umetna tvorba, temveč je potreba njenih narodov, ker ustreza željam in težnjam vseh komponent jugoslovanskega naroda. Pokazalo se je bolj prepričevalno kakor kadar koli, da je Jugoslavija zgodovinska nujnost.

Gre sedaj v prvi vrsti za usodo enega dela Jugoslovancev, tistega dela Slovencev in Hrvatov, ki so po pretekli vojni zaradi razmer, slabosti in napak prišli pod Italijo, za tiste naše brate, ki so v tej vojni manifestirali isto svojo željo, katero so kazali leta 1918. In so dali najmočnejši izraz težnjam za združitev v boju skupaj za narodno osvobodilno vojsko Jugoslavije. (Odobravanje.) Danes, ko zmaguje naša samoodlobo narodov, ko je to našelo postavljeno za temelj Združenih narodov, ko se odstranjuje nadvlada tistih, ki mislijo, da so več vredni, v tem času mi Jugoslovanci brez razlike, Srbi, Hrvati, Slovenci, Makedonci, ne moremo verjeti, da se ne bi izpolnila volja narodov, ki je politično zreli, ki je civiliziran in ki je pokazal i s krvavimi žrtvami i v krvavem boju svojo voljo, da se združi s svojo narodno skupnostjo. (Odobravanje.) V tem času vas prosim, tovariši narodni poslanci, da sprejmete tole resolucijo:

Začasna narodna skupščina demokratične federativne Jugoslavije naroča vladi, da na bližnji konferenci ministrov za zunanje zadeve v Londonu, izražajoč enotno željo vseh jugoslovanskih narodov, zastavi vse svoj trud, da bo Jugoslaviji priznana pravica do onih dežel, ki so bile v mirovni pogodbi po pretekli svetovni vojni v nasprotju z načelom samoodlobo naroda priključene Italiji, pa so sestavni deli jugoslovanske celote v narodnostnem, zemljepisnem in gospodarskem pogledu. To so Slovensko Primorje, Beneška Slovenija, Trst, Istria, Reka, Zader in otoka Lastovo in Pelagruža. (Vsi poslanci vstanejo s svojih sedežev in pozdravljajo besede Sava Kosanovića z dolgotrajnim odobravanjem.) Po velikih vojnih naporih in ogromnih žrtvah, s katerimi je toliko doprineela k zmagi Združenih narodov, Jugoslavija po pravici priključuje, da bo naša celna razumevanje pri svojih velikih zavoznikih.

V imenu poslanskega kluba Ljudske fronte, Dr. Hinko Krizman, Srešan

Volitve v Bolgariji odgodene

Proglas predsedstva Dimovinske fronte

Sofija, 26. avg. Včeraj je Narodni odbor Dimovinske fronte objavil svojo deklaracijo o odgoditvi volitev, določenih za 26. avgust. Deklaracija pravi med drugim:

Vlada Dimovinske fronte je v želji, da sklene čim prej mirovne pogodbe s Sovjetsko zvezo, Združenimi državami in Veliko Britanijo kot državami zmagovalkami in dobi podporo teh treh velikih držav za obnovo dežele in za njen splošen skupnost svobodoljubnih narodov, sklenila odgoditi volitve za kasneje. Narodni odbor Dimovinske fronte izraža svojo solidarnost z vlado in odobrava njen sklep o odgoditvi volitev. Narodni odbor Dimovinske fronte prav nič ne dvomi, da bi bile svobodne volitve z dne 26. avgusta, ki so sedaj odgodene, sijajen izraz zaupanja in podpore ogromne večine našega naroda Dimovinski fronti in njeni vladi. Istočasno pa razume, da zahteva čim prejšnja sklenitev mirovne pogodbe z našo deželo priznanje volilnega izida s strani treh velikih držav, in sicer zaradi tega, ker je naša država po krivdi svojih bivših voditeljev sodelovala v Hitlerjevem razbojniškem taboru in je torej

premagana dežela, njeni napor v boju za zmago nad Hitlerjevo Nemčijo pa še niso priznani s strani vseh velikih držav. Zelo iskreno, da se odstrani nezaupanje nasproti našim volitvam, v želji, da se popolnoma razčisti pot našega priznanja tudi od ostalih dveh velikih demokratičnih držav, Združenih držav in Velike Britanije, izjavlja narodni odbor, da bo podpiral dimovinsko frontno vlado v njeni želji, da ustvari z odgoditvijo volitev na kasnejši rok neobhodni ukrep za zavarovanje izvedbe volitev tako, da bodo tri velike države priznale izide volitev. Narodni odbor Dimovinske fronte poziva vse bolgarske rodoljube, naj še bolj strmeje svoje vrste pod njeno zastavo. Za bolgarsko ljudstvo ni in ne more biti druge poti za ureditev mednarodnega položaja dežele, za njen prered kot svobodne, neodvisne, demokratične in močne države, razen poti Dimovinske fronte. Prepričani smo, da bo, ko bodo izvedene volitve, Dimovinska fronta stajano zmagala, ker predstavlja borbeno zvezo vseh bolgarskih rodoljubov, zares demokratičnih, zares rodoljubnih sil našega ljudstva, ker more samo Dimovinska fronta zagotoviti dostojen mir Bolgariji.

Včeraj je bila pri predsedniku Narodne vlade Slovenije tov. Borisu Kidriču konferenca, katere so se udeležili zastopniki kmetov iz vse Slovenije. — Podrobno poročilo bomo še objavili.

Veleposlanik Ristič prispel v Pariz

Pariz, 26. avg. Jugoslovanski veleposlanik Marko Ristič je prispel z letalom iz Beograda v Pariz. Na letališču so ga sprejeli šef protokola francoskega ministrstva za zunanje zadeve Dument in osebje jugoslovanskega veleposlanstva.

Jugoslovansko - sovjetska pogodba

izmenjava ratifikacijske listine pogodbe o prijateljstvu, medsebojni pomoči in povojnem sodelovanju med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo

Beograd, 27. avg. V soboto ob 11. dopoldne sta izmenjala v kabinetu ministra za zunanje zadeve v Beogradu dr. Ivan Šubašič, minister za zunanje zadeve in I. V. Sadčikov, izredni in opolnomočeni veleposlanik Sovjetske zveze v Jugoslaviji, ratifikacijske instrumente pogodbe o prijateljstvu, medsebojni pomoči in povojnem sodelovanju med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, podpisane v Moskvi 11. aprila 1945, ratificirane od predsedništva AVNOJ-a 10. junija 1945, in od predsedstva Vrhovnega sveta sovjetskih socialističnih republik 15. junija 1945. Svečanemu dejanju izmenjave ratifikacijskih instrumentov so prisostvovali še: generalni major A. F. Kiseljev, vodja sovjetskega vojaškega odposlanstva v Beogradu; čuvahn, svetnik sovjetskega veleposlanstva; Kozhev Nikolov, svetnik sovjetskega veleposlanstva; Saharov, tajnik veleposlanstva in Grigorijev, drugi tajnik. Od ministrstva za zunanje zadeve so bili prisotni: generalni major Vladko Velebit, prvi pomočnik ministra za zunanje zadeve, polkovnik dr. Jože Brilej, načelnik političnega oddelka, Svetlo Lazarevič, načelnik konzularno-gospodarskega oddelka, Radovan Petrovič, načelnik splošnega oddelka, dr. Vojislav Jovanović, načelnik zgodovinskega oddelka, Pavle Beljanski, vodja protokola, Nikola Engler, vršilec dolžnosti vodje 3. oddelka političnega oddelka in Dragovan Šepić, vodja kabineta za zunanje zadeve.

Sklenila katera jugoslovanska vlada. To tudi ni nič čudnega, ako upoštevamo zgodovinsko težnjo južnih Slovanov, da kolikor mogoče gradijo svojo bodočnost s čim bližnjimi odnosi za največjo slovensko državo, še manj pa je čudno, če se spomnimo samo minule preteklosti, ko so naši narodi v neenakem osvobodilnem boju, katerega so vodili, našli že od pričetka vojne globoko razumevanje sovjetskih narodov in kasneje njihovo polno pomoč.

V bojih, katere je naša narodno-osvobodilna vojska vodila skupaj z Rdečo armado za osvoboditev Srbije, Beograda in Vojvodine, je bila dokončno s krvjo zapечатena narodna zveza, ki obstoji med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo in so bili postavljeni nerazrušljivi temelji te pogodbe. S to pogodbo dobja naša država močnejši okvir in varne temelje, kajti ona ni kak osamljeni akt mednarodne politike jugoslovanske in sovjetske vlade, temveč samo del vsega nerazrušljivega temelja mednarodne varnosti, ki se v polnem sporazumu vseh velikih zavezniških držav v tej vojni, same od sebe stopijo v veljavo, dokler ne prevzame nova organizacija Združenih narodov polno odgovornost za ohranitev miru.

Ko bomo razvijali vedno tesnejše politične, gospodarske in kulturne zveze z bratskimi narodi Sovjetske zveze in zvezani v nerazrušljivi zvezi z vsemi našimi zavezniki v okviru nove organizacije miru in varnosti, se moremo sedaj posvetiti zdravljenju ran, katere nam je prizadejal sovražnik, obnovi naše opustošene dežele in ureditvi naše državne skupnosti po svobodni ljudski volji. Ko stojimo pred temi velikimi življenjskimi nalogami, vemo, da nam bo Sovjetska zveza pomagala v miru, kakor nam je pomagala v vojni.

nju med Sovjetsko zvezo in demokratično federativno Jugoslavijo, ki je bila podpisana v Moskvi 11. aprila 1945. To pogodbo so sprejeli z ogromnim zadovoljstvom ne samo narodi naših dežel, temveč tudi vsi svobodoljubni narodi. Pogodba je vzbudivla posebno globoko čustvo zadovoljstva med slovenskimi narodi. Ta pogodba je bila podpisana pod okoliščinami vojne s hitlerjevsko Nemčijo. Na ta način je bila narokovana po interesih uspešnega in hitrega dokončanja vojne proti skupnemu sovražniku Sovjetske zveze in Jugoslavije — hitlerjevski Nemčiji. Pogodba je brez dvoma pomagala doseči popolno zmago nad fašistično Nemčijo.

Pogodba ima protinapadalen značaj. Ona ima za cilj zavarovati naše države pred možno obnovitvijo germanske napadalnosti, pa tudi pred napadalnimi postopki katere koli druge države, ki bi se zvezala z Nemčijo v podobni vojni. Na ta način je pogodba dragocen doprinos naših narodov v boju za pravico in varen mir v Evropi. Sedaj, ko je vojna v Evropi končana, je glavna in neodložljiva naloga vseh svobodoljubnih narodov, obnova v vojni razrušenega gospodarstva. Pogodba, katere ratifikacijske listine danes med seboj izmenjavamo, bo na najboljši način pomagala pri izpolnjevanju te naloge, ker je ustvarila krepak temelj plodovitega povojnega sodelovanja med našimi narodi na polju gospodarstva in kulture.

Meseči, ki so pretekli od dneva podpisa pogodbe, so pokazali pravilnost načel, ki so vsebovana v pogodbi. V tem času se je prijateljstvo med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo še bolj okrepilo, naše gospodarske in kulturne zveze pa so se razširile. Dovolite mi, gospod ministri, da vam čestitam in izrazim globoko zadovoljstvo, ker je podpisana pogodba postavila močan temelj za razširjenje in okrepitve zveze in prijateljstva med bratskimi narodi Jugoslavije in Sovjetske zveze.

Govor dr. Šubašiča

Ob priliki izmenjave ratifikacijskih instrumentov je imel minister za zunanje zadeve demokratične federativne Jugoslavije dr. Ivan Šubašič naslednji govor: »Kmalu bo minilo pol leta, od kar je bila podpisana pogodba o prijateljstvu, medsebojni pomoči in povojnem sodelovanju med demokratično federativno Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo. Izmenjava ratifikacijskih instrumentov, katero danes izvršujemo, je samo dejanje za formalno pravnočnost te pogodbe, ki je sicer stopila v veljavo takoj po podpisu in je že pokazala svoje prve koristne uspehe v končni dobi naše osvobodilne vojne in v prvih dneh izgradnje naše dežele. Ta pogodba je sedaj globoko vsejana v temelje nove Jugoslavije, za katero predstavlja enega največjih in najvažnejših jamstev za mirni napredek njenih narodov. Ona je zato pr. nes ena najbolj priljubljeneh pogodb, katere je sploh kdaj

Govor sovjetskega veleposlanika

Nato je govoril veleposlanik ZSSR Iv. Sadčikov, ki je rekel: »Gospod minister! Doletela me je velika čast da vam izročim ratifikacijsko listino pogodbe o prijateljstvu, medsebojni pomoči in povojnem sodelovanju med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo, ki je bila podpisana v Moskvi 11. aprila 1945. To pogodbo so sprejeli z ogromnim zadovoljstvom ne samo narodi naših dežel, temveč tudi vsi svobodoljubni narodi. Pogodba je vzbudivla posebno globoko čustvo zadovoljstva med slovenskimi narodi. Ta pogodba je bila podpisana pod okoliščinami vojne s hitlerjevsko Nemčijo. Na ta način je bila narokovana po interesih uspešnega in hitrega dokončanja vojne proti skupnemu sovražniku Sovjetske zveze in Jugoslavije — hitlerjevski Nemčiji. Pogodba je brez dvoma pomagala doseči popolno zmago nad fašistično Nemčijo.

27.000 Jugoslovancev čaka v Nemčiji repatriacije

Berlin, 26. avg. V britanski okupacijski zoni v Nemčiji je okoli 20.000 sovjetskih državljanov, okoli 15.000 Italijanov in 27.000 Jugoslovancev, ki čakajo na repatriacijo. Do sedaj je repatriiranih 375.000 Francozov, Belgijcev, Holančev in Luksemburčanov, kakor tudi 800.000 Rusov, 80.000 Italijanov, 20.000 Jugoslovancev in 11.500 Čehov.

Zaključna seja

Vlada dobila nalog, da zahteva priključitev Primorske, Beneške Slovenije, Trsta, Istre, Reke, Zadra ter otokov Lastova in Pelagruža Jugoslaviji

Na zaključnem sestanku tretjega zasedanja Začasne Narodne skupščine je bila soglasno sprejeta resolucija, s katero je dobila vlada nalog, da zahteva priključitev Primorske, Beneške Slovenije, Trsta, Istre, Reke, Zadra in otokov Lastova in Pelagruža Jugoslaviji.

V nedeljo dopoldne je bil zaključni 11. redni sestanek tretjega zasedanja Začasne Narodne skupščine. Na dnevnem redu tega sestanka je bilo pretresanje poročilo zakonodajnega odbora o predlogu zakona o ureditvi narodnih sodišč. Poročilo je prečital govornik večine zakonodajnega odbora dr. Miloš Zanko, ki je potem v daljšem govoru rekel med drugim:

Zakon o sodiščih je glavni zakon v vrsti zakonov, s katerimi se izpolnjuje naše narodno pravosodje ter vzpostavlja red in zakonitost v naši deželi. V tem je pomen tega zakona. Tovariš Kardelj je poudaril da moramo ločiti staro državo in novo državo Jugoslavijo. Staro državo je imela v rokah majhna peščica narodnih sovražnikov in zato ni služila stara država interesom ljudstva. Isti je veljalo tudi za sodišča. Sodnike je postavljala v stari Jugoslaviji izvršna oblast. Če dodamo temu še to, da so sodniki sodili po zakonih, ki jih je izdajalo nenarodno predstavništvo, ako upoštevamo poleg tega, da sodniki niso preslikovali zakonitosti raznih predpisov, ki jih je izdajala vsemočna izvršna oblast, potem je jasno, da tudi sodniki pri vseh svojih najboljših subjektivnih namelih niso mogli biti osebje, ki bi sodile v duhu interesa ljudstva. Sodišča na niso mogla biti aparat v rokah ljudstva temveč aparat v rokah vsemočne protinardne izvršne oblasti Nova država, kakor je bilo to že mnogokrat poudarjeno, je orožje v rokah ogromne večine ljudskih množic in tak-

šna morajo biti tudi naša sodišča, katerim polagamo temelje danes s temi zakonskimi predpisi, ki so zasnovani na načelih, zgrajenih v narodno osvobodilni borbi. Sodišča postajajo osnove reda in zakonitosti, postajajo opora ljudstva v obrambi narodnih pridobitev in širokih ljudskih množic. Po tem zakonu so sodišča lahko takšna, ker so zasnovana na načelih, ki onemogočajo ločitev sodišč od ljudstva, od ljudskega pojmovanja in ljudske kontrole. Nato je govornik dr. Zanko pojasnil razloge za imenovanje laikov za prisodnike, odnosno sodnike v naših narodnih sodiščih. Ta zakon — je dejal — ne izključuje inteligence in se ne obreča o nje, ker v zakonu ni rečeno, da so pravniki izključeni. Nasprotno, oni se ne izključujejo. To samo pomeni, da bomo s takimi sodišči in s postavljanjem takšnih sodnikov dosegli nekaj pomembnega, zakon namreč priganja vsakogar, pa tudi inteligenco, da razmislija o svojih dolžnostih do ljudstva in o njegovem življenju, ker je naravno, da svažničniki ljudstva, kljub vsem svojim strokovni pripravljenosti, ne morejo biti sodniki ljudstva. Ta zakon ne izključuje inteligence, temveč je samo pogoj in pobuda za razvoj zdrave inteligence, ki bo vedno bila ljudstvu, pobuda, da stavi pridobitve svojega znanja v službo ljudstva in ne v službo neke klife, to je potrebno tudi za razvoj znanosti, ki jo ljudstvo ceni.

Nato je dr. Zanko prešel na razlaganje glavnih nalog sodišč in je citiral člen 2. zakona, ki glasi: Glavne naloge sodišč v izvrševanju pravosodja so: 1) Zaščita demokratičnih pridobitev narodno osvobodilne borbe, zaščita pravic in z zakonom zaščitene interese ustanov, podjetij in organizacij javnega in privatnega značaja, kakor tudi zaščita

Več discipline v naše delo!

V novi demokratični Jugoslaviji ima vsak državljani pravico in dolžnost do dela. Pravica in dolžnost do dela pa vključujeta plačilo za to delo, ki je v skladu z njegovo količino in kakovostjo in obenem odgovornost za opravljeno delo.

Našim delovnim množicam moramo ta odnos do dela, ki je v novi Jugoslaviji bistveno drugačen, kaj bi bil v stari, čim bolj poudariti. Poudariti je treba pravico do dela, dolžnost do dela, odgovornost za opravljeno delo.

Ce se ob našem delu pojavlja kritika, je to dobro znamenje. Pozitivna kritika nam pomaga k večjim delovnim uspehom. Kadar pa je kritika izraz nergaštva, jo moramo odklanjati.

Pri vseli kritiki zaradi napak in pomanjkljivosti dela v naših uradih, na naših poljih, v tovarnah in drugih, spričo vseh težav, ki to delo ovirajo, moramo imeti pred seboj eno gesto, eno voljo: več delovne discipline.

Na delo s tisto disciplino, s katero smo delali v ilegali, ko smo sredi oborožene okupatorske vojske, sredi mreže tisočev detektivov in domačih izdajalcev delali in tvegali in tudi uspeli!

Ni delovna disciplina le v tem, da se držimo točno delovnih ur, da prihajamo natančno ob uri v urad, v obrat, na delo v podjetje.

Seveda bodo ostale še zmeraj težave. Toda z delovno disciplino bomo te težave, če že ne premagamo, vsaj znali obiti, zmanjšati in na ta način premostiti.

Vse naše delo mora spremljati disciplina, ki se brani iz zavesti, da delamo za obnovo domovine, za našo srečo in srečo naših otrok.

Včasih kdo toži, tožijo največkrat naši stari aktivisti: v ilegali je bilo bolj kot gre sedaj. Imajo prav. To da malo kdo pomisli, da je uspeh izvir iz delovne discipline in prav tako malo kdo pomisli, da so danes vključene v delo široke množice, ki v delovni disciplini še niso vzrasle, ki delajo še po starem in zato delajo z večjimi težavami.

Iz pravice, ki jo ima vsakdo do dela, iz pravice, ki jo ima vsakdo do plačila za opravljeno delo, pa izvira tudi odgovornost za storjeno delo. Ta odgovornost sloni na delovni disciplini, na zavesti tiste discipline, ki delo in uspeh dela usmerja v skupno dobro države, družbe in posameznika.

V tem je pomen delovne discipline. Iz nje se brani naša volja do dela, naš napor za delo, naša iznajdljivost, naša odgovornost za delo in uspeh dela. Iz nje se hranijo vsi tisti

Sovjetsko-kitajska pogodba

Sklenjena je bila za dobo 30 let - Sporazumi o izkoriščanju kitajske čangčunske železnice, o Port Arthurju in Daljnem

Moskva, 26. avg. Med 30. junijem in 14. julijem in po berlinski konferenci so se vršila v Moskvi pogajanja med predsednikom sveta ljudskih komisarjev ZSSR Stalinom in ljudskim komisarjem za zunanje zadeve Molotovom na eni in predsednikom vlade kitajske republike Sungom in ministrom za zunanje zadeve Vangšitsemom na drugi strani.

Pogajanja so se končala s podpisom prijateljske in zavezniške pogodbe med Sovjetsko zvezo in kitajsko republiko 14. avgusta. Obenem so bili podpisani: sporazum o kitajski-čangčunski železnici (kitajska vzhodna železnica in južno mandžurska železnica), sporazum o Port Arthurju, sporazum o pristanišču Dajreju, sporazum o odnosih med sovjetskimi vrhovnim poveljnikom in kitajsko upravo po prihodu sovjetskih čet na ozemlje te uprave.

Obe podpisnici sta izmenjali note o neodvisnosti mongolske ljudske republike, o izkazanju pomoči osrednji kitajski vladi, o kitajski suverenosti nad Mandžurijo in o pripetljaju v Sinkiangju.

Pogodbo sta v Kremlju podpisala v imenu predsedništva vrhovnega sveta ZSSR ljudski komisar za zunanje zadeve Molotov, v imenu kitajske republike pa zunanji minister Vangšitse. Podpisu pogodbe in sporazumov je prispeval tudi predsednik sveta ljudskih komisarjev ZSSR Stalin.

Predsedstvo vrhovnega sveta ZSSR in zakonodajni zbor kitajske republike sta 24. avgusta ratificirala zavezniško in prijateljsko pogodbo ter sporazume, ki so bili podpisani 14. avgusta.

V pogodbi o prijateljstvu in zaveznitvu

Se Sovjetska zveza in kitajska republika zavezujeta skupaj z drugimi Zdrženimi narodi, da bosta nadaljevali vojno proti Japonski do končne zmage in da si bosta nudili v tej vojni vso potrebno vojaško in drugačno podporo in pomoč.

Prav tako ne bosta začeli separatnih pogajanj z Japonsko in brez medsebojne privolitve ne bosta sklenili premirja ali miru bodisi s sedanjo japonsko vlado ali s katerokoli drugo vlado ali oblastjo, ki bi bila vzpostavljena na Japonskem in ki se ne bi jasno odrekla vsem napadalnim namenom.

Po zaključku vojne proti Japonski bosta skupno ukrenili vse, da onemogočita ponoven napad in prekršitev miru s stran Japonske. Če se ena izmed pogodbenic zaplete v sovražnosti proti Japonski, ki bi bile posledica japonskega napada, bo druga pogodbenica nudila vso vojaško in drugo pomoč.

Nobena pogodbenica ne bo sklenila nobenega zaveznitva in pristopila k nobeni koaliciji, ki bi bila usmerjena proti drugi pogodbenici.

Upoštevaloj interese varnosti in gospodarskega razvoja obeh, bosta po sklenitvi miru sodelovali v tesnem prijateljstvu in skladu z načeli medsebojne spoštovanja suverenosti in teritorialne integriteti ter nevmesavanja v notranje zadeve druge pogodbenice.

Pogodbenici bosta v povojnem razdobju nudili druga drugo vso možno gospodarsko pomoč za omogočenje in pospeševanje obnove obeh dežel in bosta doprinesli svoj delež k svetovnemu napredku.

V tej pogodbi se ne sme nobena stvar tolmačiti na način, ki bi poogaljal v pravice in obveznosti pogodbenic kot članic organizacije Zdrženih narodov.

Sporazum o kitajski čangčunski železnici

Po izgono japonskih oboroženih sil iz treh vzhodnih pokrajin Kitajske bodo glavne proge kitajske vzhodne železnice in južnomandžurske železnice, ki tečejo od postaje Mandžurija do postaje Pogranicaja in od Harbina do pristanišča Daljni in Port Arthurja, ki so združene v eno samo železnico z imenom »Kitajska čangčunska železnica«, postale last ZSSR in kitajske republike in jih bosta obe državi upravljali skupno.

Pravica skupnega lastništva pripada obema strankama enako in ni niti v celoti niti deloma prenosna. Za skupno vodstvo teh železnic se ustanovi kitajsko-sovjetska družba za kitajsko čangčunsko železnico. Družba bo imela desetčlanski odbor ravnateljev, ki jih bo pet imenovala kitajska vlada in pet sovjetska vlada.

Kitajska vlada nosi odgovornost za zastraženje železnic. V svrhu čuvanja železniških poslopij, opreme in druge lastnine, kakor tudi za preprečitev uničenja, izgube ali tavnine prevoznega blaga bo kitajska vlada po-

stavila železniško policijo pod svojim nadzorstvom. Železniška policija mora obenem vzdrževati red na železnici. Kitajska vlada bo določila dolžnosti policije v izpolnjevanju tega člena po posvetovanju s sovjetsko vlado.

Železnica se sme uporabljati za prevoz sovjetskih čet samo v času vojne z Japonsko. Sovjetska vlada ima pravico prevažati po železnici v tranzitem prometu brez carinskega pregleda vojaške dobave v zapечатih vozovih, ki jih bo čuvala železniška policija, in Sovjetska zveza ne bo postavila svojega lastnega oboroženega spremstva.

Kitajska vlada ne bo zahtevala carinskih plačil in drugih pristojbin za blago, ki se bo v tranzitem prometu prevažalo po železnici od ene do druge sovjetske postaje ter s sovjetskega ozemlja do pristanišča Daljni in Port Arthurja in nazaj. Ko bodo taki tovorji dosegli kitajsko ozemlje, bodo podvrženi carinskemu pregledu.

Kitajska vlada bo na osnovi posebnega sporazuma dobavljala premog, ki ga bo potrebovala železnica.

Kitajska vlada bo pobirala na železnici prav take davke kakor na kitajskih državnih železnicah.

Pogodbenici bosta preskrbeli ravnateljskemu odboru kitajske čangčunske železnice delovni kapital. Dobičke in izgube pri izkoriščanju železnice si bosta stranki delili na pol.

V enem mesecu po podpisu sporazuma bosta pogodbenici imenovali tri zastopnike vsake stranke, ki bodo v Čungkingju izdelali načrt za skupno vodstvo železnice. Izdelava načrtov naj bo dovršena v dveh mesecih, potem pa naj se predloži v odobrenje obema vladama.

Spozorazum je bil sklenjen za 30 let. Po preteku tega roka bo kitajska čangčunska železnica prešla v popolno last kitajske republike brez vsake odškodnine.

Sporazum stopi v veljavo z ratifikacijo.

Ratifikacija pogodbe in sporazumov

Moskva, 27. avg. Z odlokom predsedništva vrhovnega sveta ZSSR je bila ratificirana zavezniška in prijateljska pogodba med Zvezo sovjetskih socialističnih republik in Kitajsko republiko, sporazum med Zvezo sovjetskih socialističnih republik in kitajsko republiko o kitajski čangčunski železnici, sporazum med Zvezo sovjetskih socialističnih republik in kitajsko republiko o Port Arthurju, sporazum med Zvezo sovjetskih socialističnih republik in kitajsko republiko o pristanišču Daljni, ki jih je vse odobrili svet ljudskih komisarjev ZSSR in jih predložil v ratifikacijo.

Skupna izjava Trumanu in generala de Gaullea

Washington, 26. avg. Dopisnik agencije »France Press« poroča, da je bila v Washingtonu objavljena naslednja skupna izjava predsednika Trumanu in generala de Gaullea: »Razgovori, ki so se pričeli takoj po prihodu generala de Gaullea v Washington, so omogočili razpravo o raznih vprašanjih, posebno onih, ki so bila najnujnejša interesa za obe vladi. Po razgovoru se je ob obeh državah s strani zunanje zadeve Zdrženih ameriških držav in Francije ugotovili v popolni soglasnosti osnovne cilje Francije in Amerike v obojni sveti po vojni, izražajo željo, da delajo v tem duhu in skupnem razumevanju za vzpostavitev še nespešnega sodelovanja med obema državama.«

Obnoveitev diplomatskih stikov med Poljsko in Bolgarijo

London, 26. avg. Po poročilu poljskega radia je bila objavljena obnema v Varšavi in Sofiji izjava, ki pravi, da sta se poljska in bolgarska vlada odločili obnoviti diplomatske odnose.

Švicarski Rdeči križ za jugoslovanske otroke

Beograd, 26. avg. Odelek za pomoč otrokom švicarskega Rdečega križa v Bernu je namenil pol milijona švicarskih frankov kot pomoč jugoslovanskim otrokom. Določeno je, da se bodo za to vsoto nabavila razna živilska sredstva (kot kondenzirano mleko, konzervirano meso, moka in podobno), vitamini, obleka in obveze v skupni teži 60 ton. Del tega blaga je bil poslan preko Marsellie in Barija v Jugoslavijo. Ob pritetku tega meseca je bilo s posredovanjem ameriškega Rdečega križa prepeljanih v letalom iz Barija v Beograd 1000 sodov kondenziranega mleka, od katerih je bil del takoj odpeljan v Sarajevo v pomoč bosanskim otrokom, kar je pomoč v prvi vrsti namenjena tem predelom. Ostalo blago bo prepeljano, čim bodo prevozne prilike to dovoljevale. Razdelitev življenjskih sredstev in drugega blaga bo izvršil jugoslovanski Rdeči križ v sodelovanju z zastopstvom mednarodnega Rdečega križa, ki zastopa švicarski Rdeči križ v Jugoslaviji.

Prispevajte v ustanovne fonde mladinskih domov!

Spomnite se pri oportokah mladinskih domov in sirot!

Nerazdružljivo bratstvo češkoslovaškega naroda in jugoslovanskih narodov

Govora našega poslanika v Pragi in češkoslovaškega ministra Kopeckega ob prvi oddaji praškega radia za Jugoslavijo

Beograd, 26. avg. Ob priliki prve oddaje praške radijske postaje za Jugoslavijo je imel jugoslovanski opolnoomočeni minister v Pragi dr. Darko Cernej govor, namenjen jugoslovanskim poslušalcem, v katerem je poudaril, da je to prva jugoslovanska beseda preko radia iz svobodne prestolnice bratske češkoslovaške republike. V svojem govoru je dr. Cernej podčrtal ozke in prisrčne veze, ki so vedno vezale bratske narode Jugoslavije in češkoslovaške. Govoril je o medsebojnih kulturnih vezeh, za katere je zlasti Praga imela velik pomen.

Tako so pred prvo svetovno vojno jugoslovanski mladinci, ki so študirali v Pragi, prinašali v svojo domovino in med svoje narode najbolj napredne in najbolj revolucionarne ideje onega časa. Bratstvo naših narodov je dobilo svoje jasno obeležje že v prvi svetovni vojni, ko je veliko število čeških prostovoljcev stopilo v bratsko srbsko vojsko in se borilo proti avstrijskemu in nemškemu sovražniku. Isti dobrovoljci so pod vodstvom svojega velikega učitelja Tomaža Masaryka in njegovega glavnega sodelavca Edvarda Beneša doprinesli velik delež k političnim pripravam za osvoboditev avstrijskih Jugoslovancev. Toda tradicija bratstva naših narodov je prišla do najjasnejšega izraza v tej poslednji, najbolj krvavi vojni. Ko je leta 1938 češkoslovaška republika postala prva žrtev nemške napadalnosti, so množice Jugoslovancev prostovoljno hitele na pomoč češkoslovaški vojski. Od vsega začetka junaške borbe naših narodov proti okrutnemu okupatorju in domačim izdajalcem so se pridružili mnog. Čehi in Slovaki borcem našega maršala Tita, da bi se v borbi za osvoboditev bratske Jugoslavije borili tudi za svojo ljubljeno domovino.

Spolno prelita kri, ki nam je prinesla s pomočjo naših velikih zaveznikov, v prvi vrsti s pomočjo ogromnih žrtv bratske Rdeče armade, svoboda, je še bolj utrdila nerazdružljivo bratstvo češkoslovaškega in jugoslovanskih narodov. To veliko prijateljstvo naših narodov dobiva v zadnjem času vse bolj in bolj rešen obraz v prisrčni pomoči, ki se zbira za Jugoslavijo, izmučeno in osirotelo v narodno-osvobodilni borbi.

Imam upanje, da bodo te oddaje obrodile bogat sad in da bodo postale nov steber v močnejši zgradbi resničnega bratstva med češkoslovaškim in jugoslovanskim narodi. — S temi besedami je dr. Darko Cernej zaključil svoj govor.

Govor češkoslovaškega ministra Kopeckega

Beograd, 26. avg. Pri prvi oddaji praškega radia za Jugoslavijo je govoril tudi češkoslovaški minister za informacije Vaclav Kopecki, ki je namenil svoj govor narodom Jugoslavije. Minister Kopecki je dejal med drugim:

V imenu češkoslovaške vlade in češkoslovaškega naroda pošiljam najtoplejše pozdrave bratski slovenski deželi, junaški Jugoslaviji, vsem njenim narodom, njeni vladi in njenemu slavnomu maršalu Josipu Brozu-Titu. Srečen sem, da bo iz našega starodavnega češkega mesta Prage sedaj vsak dan po tej oddaji odjeknil glas na jugovzhod Evrope, glas, ki je jugoslovanskemu ljudstvu dokaz najtoplejših, bratskih odnosov, ki danes spajajo narode naših dežel. Naj naš bratski narodi Jugoslavije prepričajo, kako globokim spoštovanjem gleda češkoslovaški narod na njihovo hrabrost in žrtve za svobodo. Naj vedo vsi tudi to, da vsak Čehoslavak izgovarja ime Jugoslavije in ime maršala Tita z veliko ljubeznijo in da se z najglobljim občudovanjem klanja pred nelzmernim junaštvom, ki ga je pokazalo jugoslovansko ljudstvo v osvobodilni vojni, kar je bilo veliko bodrilno češkoslovaškemu narodu v najtežjih urah njegovega boja proti nemški tiraniji. Naj nam vamejoro bratje Jugoslavlani, da ne bomo nikdar pozabili njihovih velikih dobrih deli in njihove pomoči naši bratski republik v letu 1938, kakor tudi ne bomo nikdar pozabili, da se je v vrstah narodno-osvobodilne vojske borila tudi jugoslovansko-češka brigada Jana Žižke. Danes pozdravljam bratsko Jugoslavijo, pozdravljam novo Jugoslavijo, demokratično Jugoslavijo, zvezno državo enakopravnih narodov Srbov, Hrvatov, Slovencev, Crnogorcev, Makedoncev, Jugoslovajev maršala Tita.

Svoj govor je zaključil minister Kopecki z besedami: »Tradicionalno češkoslovaško-jugoslovansko bratstvo se bo odselej razvijalo na novih temeljih. To ne bo več stvar podincev, to bo stvar naših narodov, naših držav samih.«

Darilo maršala Tita prebivalstvu Bosanske Krajine

Beograd, 26. avg. Spominjajoč se ogromnih žrtv in naporov, ki jih je doprineslo ljudstvo junaške Kozare, Janje in Drvarja v borbi za svobodo, je maršal Tito poslal prebivalstvu teh krajev 50 vagonov hrane, tekstilij, posode in drugega. Dar maršala Tita je znak velike pozornosti in spoštovanja do ljudstva, ki je dalo za svojo vojsko in za svojo svobodo neisebno vse, kar je moglo dati. V pošiljki je med ostalim: 300.000 kg krušne moke, 50.000 kg bele moke, 50.000 kg masti, 30.000 kg moke, 10.000 kg graha, 10.000 kg kosov sekir, 20.000 kosov posode, 10.000 kg marmelade, 3000 parov opank in vagon tekstilnega blaga. Hkrati s tem darilom je poslal maršal Tito tudi naslednje pismo predsedniku Narodne vlade federalne Bosne in Hercegovine rodoljubju Colakoviu: »V znak iskrene pozornosti in globokega spoštovanja pošiljamo iz zalog jugoslovanske armade prebivalstvu Kozare, Drvarja in Janje 50 vagonov hrane, tekstilij in posode. To skromno darilo je sledilo kot dokaz neizmernih hvaležnosti naše armade do prebival-

Audienca francoskega veleposlanika

Beograd, 26. avg. Dne 25. t. m. je sprejel maršal Jugoslavije in predsednik ministrstva sveta Josip Broz Tito veleposlanika francoske republike Jeana Payarja in se zadržal s njim v razgovoru več kot eno uro.

»Krasnaja Zvezda« o problemu vojnih zločinov

Moskva, 26. avg. »Krasnaja Zvezda« prinaša članek profesorja Poljanskega z naslovom »Problem vojnih zločinov v odločitvah berlinske konferencie«. Nekateri tuji časopisi, tako meni avtor, mislijo, da smejo postaviti vojne zločince pred sodišče samo tam, kjer ponehajo strasti. To je pa popolnoma nesprejemljivo. Jasno je, da žele odgoditi procesov onih, ki hočejo rešiti fašistične voditelje pred zasluženim kaznjem. Svetovna javnost pa izraža globoke zadoščene, ker je berlinska konferenca sklenila, da se pospešila preiskave o fašističnih zločinih. Izjava berlinske konference pravi, da bo prva lista zločincev objavljena pred prvim septembrom. Dvoje problemov je, ki bosta zahtevala sporazum med predstavnikih vodilnih sil. To je prvi problem procesov proti vojnim zločincem, ki so zagrešili zločine v raznih deželah, n. pr. v Franciji, Belgiji in v drugih državah. Drugič je to problem procesov proti onim, ki so zagrešili zločine na nemškem ozemlju proti vojnim ujetnikom, proti onim, ki so jih pridržali v Nemčiji ob izbruhu vojne. Za procese proti onim, ki so zagrešili zločine na ozemljih več držav, je versajška pogodba določila mešane vojaške sodne svete, sestavljene iz članov vojaških sodišč onih držav, na ozemlju katerih je prišlo do zločinov. Je pa še več možnih rešitev. Druga, ki je po našem mnenju pravilnejša, je preiskava o vsakem zločinu preko sodišča države, na katere ozemlju je bil dotični zločin storjen, sodišče pa, ki bo razpravljalo o zločinu primeru, bo izreklo sodbo o celoti vseh zločinov. Kar se tiče onih, ki so zagrešili zločine na nemških tleh, bodo nekateri označeni za glavne vojne zločince, ki jih mora soditi mednarodno vojaško sodišče. Drugi bi bilo treba soditi, izhajajoč iz načela, da se vrši preiskava na kraju zločina, po sodiščih države, proti državljanom katere je bil zločin zagrešen. Taka rešitev problemov ne povzroča dvomov. Lahko pride do posebnih sporazumov o izročitvi zločincev, ki so zagrešili zločine na nemških tleh, oni državi, proti državljanom katere so se pregrešili, pa naj potem najdejo te zločince kjer koli že.

Konferenca UNRRA-e v Londonu končana

London, 16. avg. Konferenca UNRRA-a v Londonu je končana. Posvetovanja so trajala 16 dni. Glavni uspeh tega zasedanja je v tem, da so predstavniki držav, ki pomagajo s svojim deležem delu UNRRA-a, pristali na to, da pripravijo svojim vladam, naj podvojijo svoja vplačila v UNRRA-ine fonde. Na svojem poslednjem sestanku je svet UNRRA-e sklenil, da s bo kmalu spet sestel. Prčakuje se, da bo UNRRA završila v Evropi svoje delavnost konec 1946. leta, a na Daljnem vzhodu 3 mesece pozneje.

Volitve bodo imele v zgraditvi naše oblasti velik pomen, ker bo z njimi ljudstvo odločalo o svoji bodočnosti

pogoji, ki ustvarjajo nam samim osnovne lepšega in srečnejšega življenja.

V osvobodilni bojni smo si z disciplino, ki nam je narekovala težke napore in terjala od nas težkih žrtv, z disciplino, ki nam je narekovala bitko na življenje in smrt — priborili svobodo in življenje. Zdaj nam je potrebna disciplina za boj pri obnovi porušene domovine, potrebna nam je disciplina za uspeh našega dela, potrebna nam je za naše življenje, za življenje ljudstva in za njegovo srečo.

Vsak dan znova si postavljamo te geste delovne discipline! Postavljamo si ga po uradih in pisarnah, pri delu na polju in v gozdu, v tovarni in povsod. To pa pomeni: ni se treba bati težav, treba je napeti vse sile, mobilizirati jih do skrajnih naporov in uspeh bo zagotovljen. Z delovno disciplino bomo povečali sterilnost in uspešnost našega dela, z delovno disciplino bomo dvignili proizvodnjo v rudnikih, v premeogovnikih, v industrijskih obratih, dvignili bomo proizvodnjo v obrti, v kmetijstvu, z delovno disciplino bomo povečali hitrost dela v uradih in pisarnah. Z delovno disciplino odstranjamo nered in uvajamo red, z delovno disciplino odpravljamo težave, delovna disciplina naj bo daje

največji nasprotnik vsakega sabotertstva, nergaštva in nezadovoljstva. Sedaj, prav sedaj nam mora biti zavest delovne discipline kar najbolj čim večja, odgovornost za to disciplino čim večja. Prav sedaj moramo storiti vse, da čimprej dosežemo nam vsem skupni cilj: obnovo domovine, dvig proizvodnje v vseh panogah našega gospodarskega življenja in da s tem dosežemo dvig blagostanja države in družbe.

Delovna disciplina mora biti naše močno orožje proti slehernim požuksem sabotiranja našega dela od strani domače in tuje reakcije. Sedaj, prav sedaj moramo napeti vse sile, da z delovno disciplino dosežemo in utrdimo vse pridobitve osvobodilne borbe, ki so plod krvi, tveganja, krivovanja in trpljenja našega delovnega ljudstva. Doseči moramo tisto, za kar smo se borili, za kar smo tvegali in trpeli, za kar je padlo stotisoče najboljših naših sinov-borcev: srečno in lepšo bodočnost za nas in za bodoče rodove.

Taka zavest delovne discipline naj nam daje pobude pri vsem našem delu, pa bomo uspeli. Z njo bomo odpravili napake našega dela, z njo bomo odstranili težave, z njo bomo dosegli uspeh našega dela in s tem tudi poglaviti cilj.

Jožo Dolenc

Pomoč porušenemu podeželju

Najpomembnejša naloga sedanje časa, ko je vojna končana, je obnova porušene in opustošene dežele. Vse razpoložljive sile naroda je treba preusmeriti v tem pravcu, kajti od rešitve te naloge je odvisno naše bodoče blagostanje. Čimprej bo to delo opravljeno, temprej bomo življali njega sadove, prešli v urejene razmere.

V prvem zamahu velja obnova namenu kmetu. Zavedati se moramo, da živimo od žuljev kmečkih rok čim več bo kmet pridelal, tem bolj bo nam vsem, tem bogatejša bo naša dežela. Zato je treba dati kmetu v prvi vrsti vse, kar potrebuje, to je urejen dom, da bo mogel vršiti svoje poslanstvo.

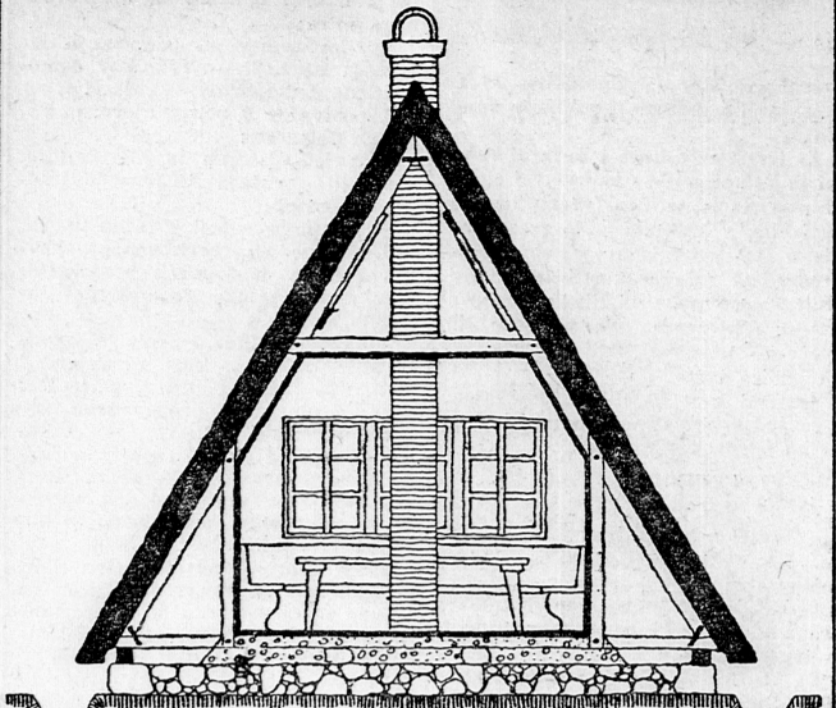
Jasno bo pa vsakomur, da pri tako velikem obsegu porušenega ni mogoče obnoviti vseh domov naenkrat, ali celo še letos. Za to ni zadosti izkušen ljudi na razpolago in ni dovolj pripravljenega gradiva. Obnovitvena dela bodo trajala več let, preden bo popravljena vsa škoda. Vse do tedaj treba dati kmetu vsaj zastilna bivališča. Pri napol porušeni hišah se bo obnovil kak prostor, ki bo služil za stanovanje, ki pa bo pri kasnejšem, definitivnem postavljanju doma lahko v napotje. V vaseh, kjer je porušeno vse, je tudi ta možnost odzaveta. Tu je treba postaviti zastilne zgradbe, kjer bodo prizadete družine pričakale svoj novi in lepši dom.

Ministrstvo za gradnje je pred kratkim razpisalo natečaj za osmrtne zastilne bivališče. Rodil je lepe uspehe, vendar je bila slaba stran v tem, do so se vsi natečajniki posluževali izključno lesa in strešne lesenke kot gradiva za svoje zamisli. Oboje pa nam primanjkuje, oboje le je danes predrago, da bi ga trčili za zastilne zgradbe, posebno še, ker mora biti to žagan, deloma celo oblan les, ki zahteva povrhu še veliko delavskih ur za svojo izdelavo.

Najti je treba torej drugo gradivo, ki ga imamo dovolj, ki je ceno, lahko utrpljivo, katerega vgrajevanje je hitra in ne zahteva izkušen delavcev. Po temeljitem študiju, upoštevajoč gospodarsko, zdravstveno, tehnično in narodopisno ter navedene udobnostno in estetsko stran se je rodila zamisel zastilnega bivališča, ki more v najkrajšem času rešiti vso problematiko nastanitve družin, ki so danes brez strehe, in to ne samo na vasi, temveč tudi v industrijskih krajih, da celo na mestni periferiji more to zastilno bivališče premostiti vso danes tragično nastanitveno nalogo.

Prikazani primer se poslužuje v glavnem slame, ruševin, le deloma tesanega, napol okroglega lesa in kraljnikov. Samo za notranji opaz se poslužuje rezanih desk, ki morejo biti tudi najslabše vrste.

Prostorninsko je to zastilno bivališče vsaj toliko udobno, kakor vsaka druga zastilna zgradba, je pa zelo svetlo in zračno, suho in toplo ter čisto in ustreza tako vsem temeljnim pogojem zdravega bivanja. Bivališče je zamišljeno kot kočica, enoprostorna zgradba in vsebuje v tlorisu gledano več kot predprostor, kjer je vgrajena večja omara ter so nameščeni obešalniki za oblačila, nadalje shrambo s policami za jedila, ki ima malo okenca za zračenje, nato glavni prostor, ki služi po delih razdeljen istočasno kuhinji, bivanju in spanju. V njem je osem ležišč, ki so odmaknjena od okna in zgrajena na pogradih, eno vrh drugega, nadalje dve omari — ena za perilo in podobno, druga za

PREČNI PREREZ PROTI OKNU ZASILNEGA BIVALIŠČA

10dm 0 1 2 3 4 5m

kuhinjsko posodo — ter tristranična klop z veliko mizo ob oknu, da bo svetlo za razna dela, branje in obdovanje. Ob mizi stoji štirje stoli, da je skupno prostora za deset ljudi. V sredini, dobro osvetljen stoji štedilnik z dimnikom, da je varnost čim večja, da se prostor enakomerno ogreva in je dimnik topel, da dobro vleče.

Gotovo je to bivališče prostorninsko kakor v pogledu opreme skromno, ki je pa dostojno in v stili gotovo mnogo boljše, nego zastilna izgrajena ruševina. In navsezadnje, kdo izmed nas ne bi hotel imeti take hišice kje v planinah, da bi preživel tam v miru svoj potrebni dopust.

Prezrez prikazuje konstruktivno stran. Na tleh je plast ruševin za izolacijo pred talno vlago. Na tej leže dve gredi, na katerih stoji posamezna povezja, vsako sestavljeno iz treh tramčev. Ves ta les je na pol okrogel in različno močan. Medsebojno je povezan z železnimi spojnami, in s vrhno trdnije povezave in za pritrditev notranjega opaža pa še s pokončnimi in prečnimi kleščami, ki so lahko tudi iz lesa, ki ima obžagano le eno ali dve stranici. Late za slannati krov so lahko tudi okrogle, zunanji čelni opaži in pod morajo biti iz žaganih desk, stene in

strop se lahko preplepijo še z ovojnim papirjem, da se zagoste špranje in je prostor toplejši ter čistejši. Slannati krov more napraviti vsakdo, ker je njega izvršitev sila preprosta.

Slama je naše domače gradivo, za strehe že od nekdaj, je nekaj naravnega, ni tuja in ne obdija. Zato je tak dom tudi za otro pristen in ne bo vzbujal vtisa manjvredne barake. Postavljeni v vrsti, malo ven iz vasi, med zelenje bodo taki domovi prijetna naselbina začasnega značaja, ki se lahko kasneje uporabi za hleve ali spravilnice poljskih pridelkov. Tudi za počitniške kolonije ali vsakdanje hišice bi se dale take hišice s pridom uporabiti, odnosno prodati.

Prikazana rešitev zastilnega bivališča je brez dvoma najcenejša izmed vseh sedaj pri nas znanih, izrabljena je do skrajnosti v vsakem pogledu, zato bo služila popolnoma svojemu namenu, četudi je zgrajena v samopomoči tako rekoč iz odpadkov. Želeti je le, da se te rešitve posluži narod v največji meri, tisti narod, ki je bil od vseh zanikševan in teptan in da se z njeno pomočjo dokoplje do boljše bodočnosti.

Ing. Herman Hus

Iznajdljivost dveh delavcev

Karel Leben in Martin Karner sta omogočila večjo proizvodnjo v Westnovi tovarni

Celje, 24. avgusta
Za med okupacijo so v Westnovi tovarni nastale težave z dobavo dragocenih kemikalij iz inozemstva. Ker je zmanjkalo sestavin za emalje, je nek inozemska tvrdka ponudila mešanico surovega emalja, ki je vseboval manjvredno nadomestek dragocene kemikalije. Poizkusil je novo mešanico so se sijajno posrečili, zato je vodstvo tovarne naročilo večjo

imnožino nadomestne mineralije, čeprav ni prejelo navodila in recepta za izdelavo emalja. Prepričano je bilo, da bodo tovarniški inženjerji sami našli postopek. Vendar se nemški inženjerm kljub velikim naporom ni posrečilo uporabiti nadomestne mineralije, ki je ležala leta in leta neizkoriščena. Medtem je zaloga kemikalij pošla in ob osvoboditvi je pretla nevarnost, da ustavijo obrat, delavce pa vržejo na cesto.

Delavec Karel Leben se je spomnil na stari material in je izkušeni pri svojem delu začel s poizkusi. Že pri šestem poizkusu je popolnoma uspel. Posoda z emaljom, izdelanim z nadomestnimi mineralijami, je odlično prestala vse preizkušnje na prepihu in na ognju. Med delavci je nastalo veliko veselje, kjer jim je s to iznajdbo zagotovljeno delo, saj se bo z uporabo starega materiala produkcija tovarne podaljšala za več mesecev.

Po osvoboditvi je znanjale tudi nujno potrebnega boraksa, ki ga je tovarna med vojno dobavljala iz Italije. Že pred vojno pa je uprava tovarne naročila večjo množino druge mineralije, ki bi služila kot dober nadomestek, če bi inženjerji našli pravi postopek. Po sto ponesrečenih poizkusi so nemški inženjerji pustili ležati mineralijo neizrabljeno. Pred nekaj dnevi pa se je delavcu Karlu Lebenu sijajno posrečil recept za uporabo te mineralije. Z njegovim postopkom se je kvaliteta notranjega emalja posode znatno izboljšala. Z uporabo zavirane mineralije se bo proizvodnja emaljiarane posode podaljšala za 10 mesecev tudi v situaciji, če se produkcija poveča za celih 100 odstotkov. Slednjič pa bodo z iznajdbo delavca Lebena prihranili za polovico druge drage in redke kemikalije.

Karel Leben je 38 let star in se je rodil v St. Jurju ob Taboru. Njegov oče je bil mali kmet s šestero otroki. Karel je priporočnik in kmetič.

emalja sem že 18 let. Kot Slovenec nisem v Westnovi tovarni imel nobene možnosti razvoja in sem do zdajnjega ostal navaden delavec. Sele v novi Jugoslaviji so me dodelili za predelavca. Pripovedoval je, kako so že od nekdaj hodili k njemu tuji praktičarji, da bi izvele iz njega vse praktične izkušnje in tako črpali njegovo znanje, s katerim so vlekli dobičke. Ko je leta 1936. sodeloval pri velikem štrajku, bi bili tudi njegova vrsta iz tovarne, če ga ne bi bilo neobhodno potrebovali zaradi njegovega praktičnega znanja. Delavec Karel Leben je zgled lastne pobudnosti in vztrajnosti.

Delavec Martin Karner v izdelku za zajemalke v Westnovi tovarni je izumil čudovito preprosto pripravo, katero je pritril na vrteči se rezalni stroj. Kakšno veliko delo je s to iznajdbo opravil, nam priča naslednje: Do danes je moral ob nevarnem stroju delati le preizkušena roka, ki je s svojo spretnostjo bila vajena zajemalko centrirati, da jo je stroj enakomerno in simetrično obrezal. Večkrat se je zgodilo, da je stroj delavcem porezal prste ali jih hudo ranil. Proizvodnja in kakovost zajemalk je bila odvisna od spretnosti roke, ki pa mnogokrat ni mogla biti toliko večja, da bi vedno osredotočila zajemalko tako, da bi stroj rezal točno in enakomerno. Poleg teh nedostatkov pa je vedno šlo nekaj milimetrov materiala v izgubo. S svojo preprosto iznajdbo je delavec Martin Karner dosegel, da izdelajo danes dnevno do 3500 zajemalk. Z njegovim izumom se je proizvodnja zajemalk povečala za celih 100 odstotkov. Izdelki so točno simetrični in enakomerno obrezani, ker jih nova priprava sama osredotoča. Poleg tega ima priprava tudi to prednost, da ekonomično izrabli vso polkroglo zajemalko. Posebno važno je pri njegovi iznajdbi, da sedaj prav vsak novinec varno ravna s strojem, na katerem nova priprava avtomatično osredotoča in obreza zajemalko.

Martin Karner je oženjen in je skrben družinski oče. Čeprav je šele 44 let star, je vendar že 30 let zaposlen v Westnovi tovarni. Pravi, da je že s 14 leti odšel v tovarno, ker je imel posebno veselje do strojnega dela. Vse njegovo življenje je samo delo. Med ropotanjem in vrvenjem strojev je precej oglušil, tako da se je treba z njim kar glasno pogovarjati. Martin je mirne in skromne narave. Težko je kaj izvele iz njega. Kljub temu je pripovedoval: »Saj sem že več takih stvari napravil v teku svojega dela, a kaj, ko v Westnovi tovarni ni ničesar služeval Slovenca! Sele po 30 letih službe sem v novi Jugoslaviji postal predelavec. Med okupacijo smo delavci dobro vedeli: Kakor je bilo v Nemčiji dobljeno, tako bo izgubljeno. Zato smo v tovarni sabotalirali posode, kjerkoli se je dalo.«

Mi ne počivamo!

Ura je sedem zjutraj. Stojimo pred Taborom v zboru kakor pred kratkim v Leskovcu pri Krškem, ko smo obdelovali zapuščenno zemljo. Toda danes ne gremo na polje, ampak na Mirje pospravljati ruševine!

Ko smo prispehi, smo imeli pred seboj od bombe porušeno hišo. Težko in veliko delo je pred nami. Kje naj začnemo? Kmalu smo se znašli, ruševina je postajala vedno manjša, a grmada zložene opeke in kamenja vedno večja.

Na bližnji poti se je ustavila grupa partizanov in nas opazovala pri delu. Ko so videli, da »gre zares«, so prišli k nam in pomagali prenašati težko delo. Združeni v delu za obnovo smo z delom hitro napredovali in kmalu končali.

Na rokah žulji, v srcu zadovoljstvo in na ustih pesem! Včeraj polje, danes hiša, jutri most! Taki smo mi, Titova mladina. Mi ne počivamo!

Bataljon Poljana.

Pomagajmo Rihemberku!

Naš ponosni Rihemberk s svojim močnim starinskim gradom je ena sama razvalina. Čitali smo že o bedi in trpljenju tamošnjega prebivalstva, ki je prvo okusilo maščevanje zločinskih Nemcev. To trpljenje se ni končalo, temveč se v grozni obliki nadaljuje. Redki, ki prihajajo še nekoliko zdravi gledat svoje do tal porušeno domovje, prosimo ožje rojake, prijatelje in vse druge občustvoječe za denarno pomoč. Da ublažimo trpljenje, moramo naglo pomagati, tudi z darovanjem vsakovrstne obleke, posteljnine in stanovanjske opreme; vsakovrstno pomočelno orodje in karkoli že, vse bo prišlo prav. Ker nimajo nič več kot nebo nad glavo. Rihemberški rojaki v Ljubljani se bodo o podpori akciji pogovorili v terek pri »Sokolcu«. Brazimo naš slovanški zapad! Denarni prispevki iz širne domovine naj se pošiljajo na Rdeči križ Slovenije, Ljubljana, Gospodstvska cesta 2-II.

NARAVNI SADNI MOŠT

se dobi pri tvrdki
SADNJE D. D., POGAČARJEV TEG 1
Dvignejo ga lahko: kavarne, gostilne, zadrage in delikatesne trgovine. — Informacije: Telefon št. 30-49. 1976-a

URADNICA

z lepo pisavo in znanjem strojepisja dobi takoj namestitve. Zglasiti se danes od 11. do 12. ure v upravi Slovenskega poročevalca!

Nedelja posvečena prostovoljnemu delu

Ljubljanska delovna brigada gre na delo

Ljubljana je v nedeljo ponovno dokazala svojo zavednost in povezanost. Mladež je skupno s srednješolsko, višješolsko in kmečko mladino ter skupno z delavstvom po tovarnah in AFŽ šla enotno na delo, da očisti ulice, šole, razdere bunkerje in podobno.

Mladina ljubljanskih četrti je teknovala med seboj v delu, disciplini in pridnosti. I. ljubljanska mladinska delovna brigada »Majde Silce« in II. pravkar ustanovljena sta šli že zgodaj zjutraj s krampi, lopatami in drugim orodjem na svoja delovna mesta. Skupno s cestnim nadzorstvom in pod njegovim vodstvom je prišla za delo. Udarjale so lopate in krampi po pesku in kamenju in to je bil odmev našega življenja, naše bodočnosti. Čeprav je marsikomu pot lil z obraza in čeprav je marsikdo večerj prišel za težko delo, je to storil iz svoje visoke zavesti in so se ravno novi mladi delavci pri nedeljskem pokretu najbolj odlikovali.

Pri akciji je sodelovalo 1800 mladine iz mesta Ljubljane in okolice, ki je napravila 7200 delovnih ur. Pri tem delu se je najbolj izkazal bataljon Vič, ki je štel 380 mladincev in mladink in je s 1480 urami odnesel prvo mesto. Posebno pohvaljena je viška bunkarska četa.

Četrť šiška je napravila s 85 mladinci in mladinkami 425 delovnih ur in se je pri tem delu najbolj izkazal tovariš Marušič Rado. Četrť Trnovo je napravil 596 delovnih ur, 4 mladinci so v 4 urah zmetali 27 kubnih metrov zemlje, zri tem se je izkazala tov. Južina Mara.

Četrť Center je delal za Bežigradom, v Starčevi ulici, kjer je opel 108 kvadratnih metrov ceste in skupno napravil 450 delovnih ur. Tu so se najboljše izkazali Grafenauer Cvetiča, Arnsčak Marija in Borštnar Dušan.

Mladina Taborške četrti pa je napravila v zaklonišču pri Slonu in na Prulah 606 delovnih ur. Najboljši so bili Roh Francka, Strinar Boža, Turel Mirjana, Hren Dušan, Hren Brane, Pličan Lovro ter pionirke Bašin Milica, Pohleven Silva ter Roh Jelka.

Četrť Polje je zasipal jarke okrog bivše ljubljanske žične meje, kjer je delalo 366 mladincev in mladink ter so skupno napravili 1344 delovnih ur. Skupine so teknovala med seboj, katera bo prej zasula svoj jarek in je na primer skupina 8 mladincev v 15 minutah zasula

19 m jarca ter izkopala in premetala 6,75 kub. m zemlje.

Tudi naša univerza se je udeležila s 130 mladinci udarniške delovne akcije in so pri tem izvršili 750 delovnih ur. Vseučiliška mladina je s tem delom dokazala, da hoče istotako z vsi ostalo mladino najaktivneje sodelovati pri obnovi naše dežele. Ravno s tem delom se je pokazalo, da ni več starih in štrpavim odnosov med dijaško in študentovsko mladino, ko je delala skupno in skupno čistila ceste, podpirala zaklonišča, zasipavala jarke itd. Pri delu so se najbolj izkazali in bili pohvaljeni tovariši: Svetel Alenka, Accetto Breda, Sluga Vida, Cerne Zina, Kodelja, Kováčič Nada, Ivanšek Franc, Bizjak Lipe.

Po vsem tem delu je bil zbor bataljonov ob 13. uri na Kongresnem trgu. Vsi bataljoni naše mladine so se spremenili v živahno povorico mladih delavcev, ki so navdušeno z lopatami in krampi manifestirali za delo, za obnovo, za republiko, za Tita. Na Kongresnem trgu jih je pozdravil komandant I. ljubljanske mladinske delovne brigade »Majde Silce«, tov. Stojan Potočnik. V imenu Mestnega odbora ZMS je pozdravila mlade delavce tov. Vera Bavdaž in predčila pohvale mladincev in mladink, ki so se pri delu odlikovali. Z navdušenjem je mladina sprejela naslednjo resolucijo:

»Današnja delovna nedelja, ki je povežala mladino, delavce in delovno inteligenco naše Ljubljane v trdnodelovno skupnost, je ponoven dokaz trdne volje nas vseh, da s svojimi rokami prispevamo k obnovi naše domovine in ustvaritvi boljšega življenja.

Današnji delovni dan je najboljši odgovor vsem onim doma in v inozemstvu, ki s Petrom Karadžorževićem na čelu skušajo preprečiti našim narodom pot, ki nas pelje pod vodstvom maršala Tita do urešnice in ciljev, za katere so padli najboljš sinovi in hčere jugoslovanskih narodov. Ne monarhija, ki je šttila protijudske režime, pripravljala pot v usodno aprilsko katastrofo in nazadnje zabodla nož v hrbet resničnim borcem za svobodo, ampak republika more zajamčiti svobodo in nezavisnost jugoslovanskih narodov, bratstvo in edinstvo in ljudsko demokracijo. Zato odločno odklanjamo monarhijo in zahtevamo republikansko obliko vladavine.

Naj živi naša republika!
Naj živi naš voditelj maršal Tito!

Delovni zgled Maribora

V nedeljo 26. avgusta se v Mariboru prostovoljno delalo 8000 ljudi. Odstranjevali so ruševine. Zbrali so se že zgodaj zjutraj. Organizirali so štab, v katerem so bili zastopani sindikati, AFŽ in mladina. Največ je bilo industrijskih delavcev, starih in mladih. Sodelovala je aktivno tudi vojska

Tesarški mojstri in pomočniki na delu

Konzorcij tesarskih mojstrov v Ljubljani je pokazal, da današnji čas dobro razume in je soglasno sklenil, da v nedeljo 26. avgusta z vsem svojim pomožnim osebjem pokaže, kaj zmoreta skupnost in dobra volja.

Tesarški mojstri v svojimi pomočniki so napravili v petih urah na 13 odprtih vagonih strehe in stranske opaze s celotnim ogrodjem. Površina napravljene skupne strešne ploške je preko 400 kv. m. Pri tem delu je bilo skupaj zaposlenih 48 ljudi, porabili pa so 7 kub. m tramičev in pa 8.500 kub. m desk. Delo bi bilo šlo še hitreje od rok, če ne bi bili morali pomočniki in tesarski mojstri material prenašati od vagona do vagona. Železniška uprava potrebuje nujno okrog 200 zaprtih vagonov za prevoz potrebnega blaga. Ker tega nima na

Opozarjamo na pribožne položajce

ve, ki so danes prešli »Slovenskega poročevalca na ogled, prosimo, da nam nakažejo naročnino, ker jih sicer ne moremo vnesti med stalne naročnike.

UPRAVA

SLOVENSKEGA POROČEVALCA

razpolago, se je odločila, da napravi strehe na odprte vagonne.

Naj vzmemo tesarske mojstre za zgled tudi drugi, ker le na ta način se bo graditev naše porušene domovine hitro pospešila!

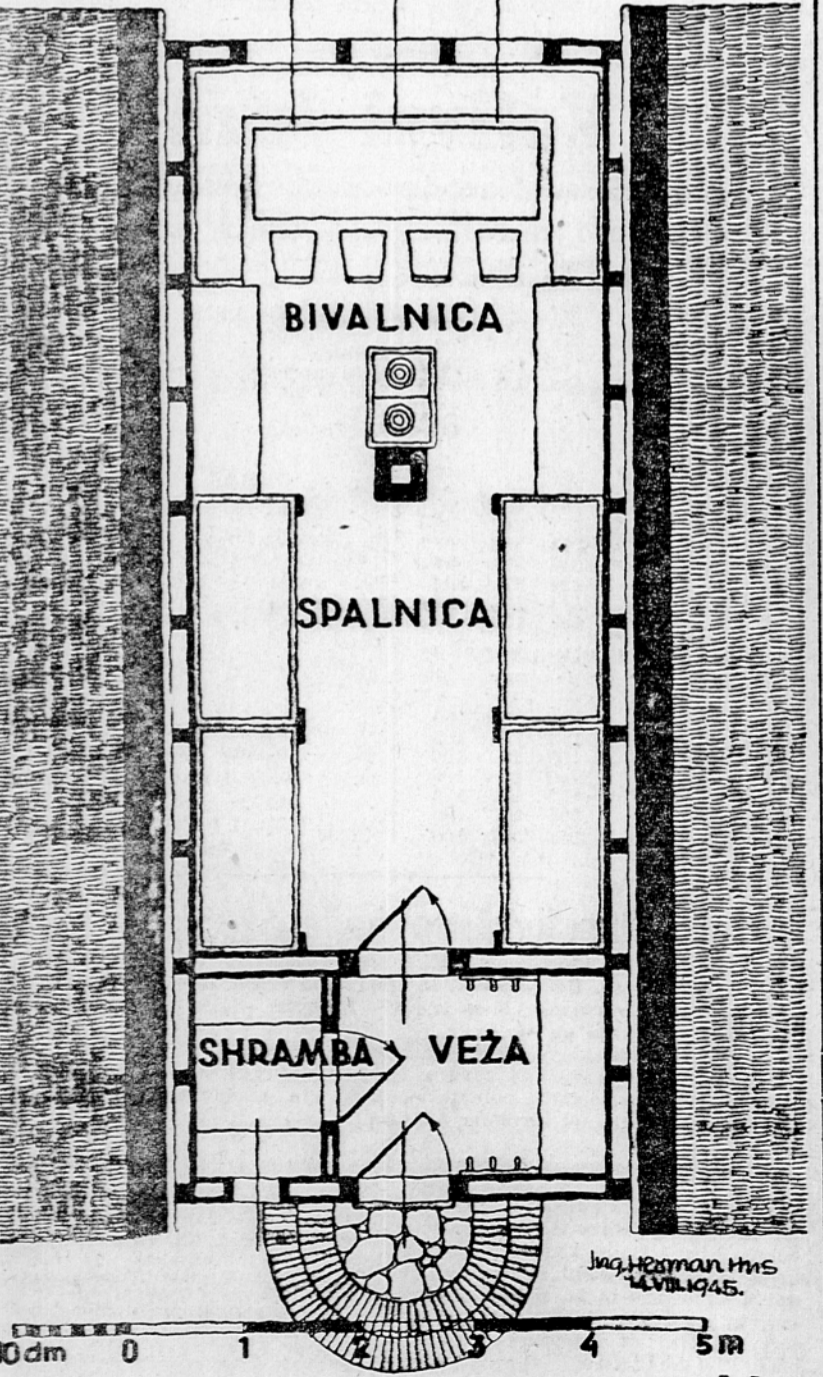
Stari in mladi

V nedeljo se je zbralo 100 ljudi kvarta strogi center na Tyrševi ulici in nato skupno odkorakalo po Tyrševi cesti do bivšega bloka, kjer so bili še bunkerji iz železobetona. Prostovoljci so dopolne razrušili tri bunkerje in material zložili na kupe, da bo lahko služil v druge namene.

Veselje je bilo videti razigrana in nasmejana lica udarnikov in prostovoljcev. Videli si 73 letnega Ileršiča Matijo, za njim pa ni prav nič zaostajal 11 letni pionir Jordan Martin. Delali so z rano ob rami delavci, obrtniki in intelektualci. Med njimi ni bilo nobene razlike in so se takoj povežali v eno skupino delavcev-udarnikov.

Nekaj se jih je pri tem delu posebno odlikovalo. Dali so vsem vzgled in jih ptegnili za seboj. Vse pohvale vredni udarniki so bili poleg zgoraj navedenega 73 letnega Ileršiča Matijo in 11 letnega Jordana Martina še Ster Slavko, Jež Stanko, Hočvar Franc, Tušar Vinko in Seme Jože.

Po 5 urnem delu so se prostovoljci veselili in zadovoljni s pesmijo vračali v mesta.

TLORIS ZASILNEGA BIVALIŠČA

10dm 0 1 2 3 4 5m

ZAKON O AGRARNI REFORMI IN KOLONIZACIJI

I. SPLOSNE DOLOČBE

Cl. 1. V svrhu dodelitve zemlje poljedelcem, ki nimajo zemlje ali je nimajo dovolj, se bo na vsem ozemlju demokratične federativne Jugoslavije izvršila agrarna reforma in kolonizacija po načelu: Zemlja pripada onim, ki jo obdelujejo.

Cl. 2. Dodeljeno zemljišče preide v zasebno last osebe, ki se ji dodeli in se takoj prepriše v zemljiški knjigi.

II. EKSPROPRIACIJA

Cl. 3. Da bi se ustvaril zemljiški fond, potreben za dodeljevanje v smislu čl. 1., kakor tudi zaradi osnivanja in izpolnjevanja velikih državnih vzornih in oglednih kmetijskih posestev, se vzamejo sedanjim lastnikom in preidejo v posed države naslednja kmetijska posestva:

a) velika posestva, t. j. taka kmetijska in gozdna posestva, katerih skupna površina presega 45 ha ali pa 25 do 35 ha obdelovalne zemlje (polja, travniki, sadovnjaki in vinogradi), če se izkoriščajo po zakupu ali z najemniško delovno silo;

b) zemljiška posestva v lasti bank, podjetij, delniških družb in drugih zasebno-pravnih oseb ter drugih pravnih oseb, določenim z zakonom, razen onih delov teh zemljišč, ki se lastnikom puste za industrijske, gradbene, znanstvene, kulturne in druge družbeno koristne svrhe;

c) zemljiška posestva cerkev, samostanov, verskih ustanov in vseh vrst ustanov, posvetnih in verskih;

d) višek obdelovalne zemlje kmetijskih posestev nad maksimumom, določenim z zakonom;

e) višek obdelovalne zemlje nad 3 do 5 ha, katerih lastniki niso kmetje po glavnem poklicu ter je ne obdelujejo sami s svojo družino, temveč po zakupu ali z najemniško delovno silo;

f) zemljiška posestva, ki so med vojno iz katerega koli razloga ostala brez lastnika in brez pravnega naslednika.

Cl. 4. 1. Zemlja, ki se odvzame v celoti (čl. 3., točka a), b), c) in f), preide v last države z vsemi poslopji in prostori na njej in z vsem živim in mrtvim kmetijskim inventarjem brez kake odškodnine lastnikom.

2. Traktorji, stroji in veliko kmetijsko orodje s teh posestev preide, v kolikor tako posestvo ni bilo določeno za veliko državno kmetijsko posestvo, v inventar državnih kmetijskih strojnih postaj.

Cl. 5. Maksimum kmetijskega posestva, ki ostane last kmeta, ki ga obdeluje s svojo družino (čl. 3. točka c), se določi z deželnimi zakoni tako, da ne more biti manjši izpod 20 ha in večji nad 55 ha obdelovalne zemlje. V teh mejah se določa maksimum:

1. v vsakem posameznem primeru glede na število članov družine (zadruge), kakovost zemljišča in vrsto kulture;

2. v planinskih krajih, če je zemlja zelo slaba, ali v primeru, kjer obstaja večja družinska zadruga.

Cl. 6. 1) V primeru, kadar se odvzame samo višek zemljišča nad določeno maksimalno mejo (čl. 3. točka d) in e), se lastniku izplača odškodnina za odvzeto zemljo v višini enoletnega pridelka na ha.

2. Pri odvzemanju viška zemlje po čl. 3. točka d) in e) mora biti v odvzeti višku sorazmeren del polja. Lastnik more obratiti sadovnjake in vinograde do določenega maksimuma. Poslopja ter živi in mrtvi inventar ne spadajo na teh zemljiščih pod to ekspiracijo.

Cl. 7. 1) Če je oseba nekmetjskega poklica član družine, ki se izključno bavi s kmetijstvom, se višek nad 3 do 5 ha vrne po zakonu in običaju o nasledstvu članom družine, ki žive na vasi in se bavijo s kmetijstvom, tako, da celotna površina zemlje te družine ne more presegati maksimuma kmetijskega posestva, določenega za ta kraj. To velja tudi za primere dote.

2. Delavci in izseljenci, ki so lastniki zemlje, se smatrajo kot kmetje, ki obdelujejo svojo zemljo.

Cl. 8. 1) Od obstoječih posestev posameznih cerkev, samostanov in verskih ustanov se odvzame samo višek nad 10 ha njihove skupne površine njih, vrto, vinogradi, sadovnjakov, ledenice in gosdov.

2. Verskim ustanovam (cerkvam), samostanom, cerkvenim oblastem večjega značaja ali večje zgodovinske vrednosti se pusti dotedanje njihove posesti do 30 ha obdelovalne zemlje in do 30 ha gosdov.

Cl. 9. Kmetijska, delavske in obrtniške družine, ki so zaradi vojne ali drugih okoliščin ostale brez zadostne delovne sile ter so prisiljene dajati zemljo drugim osebam v obdelovanje, se smatrajo kot poljedelci, ki obdelujejo svojo zemljo.

III. ZEMLJIŠKI FOND AGRARNE REFORME IN KOLONIZACIJE

Cl. 10. Poleg obdelovalne zemlje, ekspropriirane po čl. 8., spadajo v zemljiški fond agrarne reforme in kolonizacije:

a) obdelovalna zemlja državljanov nemške države in oseb nemške narodnosti, zaplenjena po odločbi Antifašističnega sveta narodnega osvobodjenja Jugoslavije od 21. novembra 1944.

b) obdelovalna zemlja narodnih sovražnikov in drugih oseb, ki je bila zaplenjena na podlagi sodnijske razsodbe.

c) zemlja, ki jo država izloči iz svoje lastništva za dodeljevanje siromašnim poljedelcem.

Cl. 11. Od zemljišč, ekspropriiranih po čl. 8., in zaplenjenih zemljišč po čl. 10. točka a) in b) se ne vnesajo v zemljiški fond zemljišča, namenjena

državnim (zveznim, deželnim in krajevnim) kmetijskim posestvom, socialnim in znanstvenim ustanovam, kakor tudi ne tereni za vojaške potrebe.

Cl. 12. Iz državnega zemljiškega fonda se bo dajala obdelovalna zemlja poljedelcem brez zemlje ali s premalo zemlje za obdelovanje in vzdrževanje in sicer v kraju in bližnji okolici ali za naselitve v kakem drugem kraju.

Cl. 13. Zemlja iz tega fonda se dodeljuje prosta vseh dolgov in bremen. Lastnik ostane zadolžen sorazmerno z deležem, ki mu je ostalo v lastništvu. Vprašanje dolgov in bremen na odvzetih zemljiščih se bo rešilo s posebnim zakonom.

Cl. 14. 1) Cena zemlje, ki jo bodo naseljenici dobili iz tega fonda, se bo izračunala tako, da se bo skupna vsota, ki jo bo država dala kot odškodnino za zemljišča, odvzeta po čl. 3. točka d) in e), sorazmerno razdelila na vsvo površino zemljišč tega fonda.

2. Kot odškodnino za dobljeno zemljo bodo naseljenici plačali samo izračunano ceno.

3. Pogoji za dolgoročno odplačevanje dobljene zemlje se bodo določili s posebno odredbo in morajo biti posebno ugodni za one brez zemlje in mala gospodarstva.

IV. DODELJEVANJE ZEMLJE

Cl. 15. Zemlja se bo dodeljevala osebam, ki imajo do nje pravico, pred vsem v kraju, v katerem žive, ali v njihovi federalni enoti.

Cl. 16. 1. Pravico prvenstva pri dodeljevanju zemlje imajo poljedelci brez zemlje ali z nezadostno zemljo, ki so bili borci partizanskih oddelkov NOV in POJ ter Jugoslovanske armade, invalidi iz osvobodilne vojne, kakor tudi invalidi iz preteklih vojn (1912—1918 in v aprilu 1941.), družine in sirote padlih borec iz osvobodilne vojne ter žrtve in družine žrtve fašističnega terorja. Med borec imajo prvenstvo stari borci in prostovoljci.

2. Pravico do dodeljevanja zemlje imajo tudi oni borci iz prejšnjega odstavka, ki se prej niso bavili s poljedelstvom, če se zavežejo, da se bodo na dodeljeni zemlji naselili in da jo bodo obdelovali s svojo družino.

Cl. 17. Kdo bo užival prvenstvo v smislu prejšnjega člena, se bo določilo z uredbo zvezne vlade na predlog ministra za narodno obrambo.

Cl. 18. Od zemljišč, zaplenjenih osebam nemške narodnosti v Bački, Banatu in Sremu, se izloči do 500.000 kat. orolov za naseljevanje borec iz Jugoslovanske armade, ki se prijavijo in zavežejo, da se bodo na zemljiščih naselili in da ga bodo obdelovali s svojo družino.

Cl. 19. 1. Velikost zemljišča, ki se dodeli po prejšnjem členu, znaša od 8 do 12 kat. orolov obdelovalne zemlje za eno družino. Izjemoma se bodo večje površine te zemlje, toda ne nad 30 odstotkov določenega maksimuma, dodeljevale narodnim herojem odnosno njihovim družinam in oficirjem Jugoslovanske armade, ki so po poklicu poljedelci, kakor tudi množičnim kmetijskim družinam.

2. Ako se zemlja nahaja v bližini večjih mest kot vrtarska ali z intenzivno kulturo, znaša maksimum dodeljene površine 4 do 6 kat. orolov.

Cl. 20. Za borec invalide iz osvobodilne vojne, ki nimajo družine ali imajo majhno družino, nesposobne za obdelovanje zemlje, do katere ima tak invalid pravico, se bodo ustanovile posebne kolonije s posebne izbranimi zemljišči, primernimi za razne kulture, v katerih se bodo organizirale šole, domovi in obrtniške delavnice, po potrebi z individualnimi stanovanjskimi poslopji in vrtovi.

Cl. 21. Za nepreskrbljene sirote borec Jugoslovanske armade in žrtve vojne ter fašističnega terorja se bodo ustanovile posebne otroške kolonije s skupnim poljedelskim zemljiščem, šolami in delavnicami.

Cl. 22. 1. V invalidskih in otroških kolonijah (čl. 20 in 21) se more uporabljati za obdelovanje zemlje najemniška delovna sila.

2. Podrobne določbe o organiziranju takih kolonij se bodo prepisale z uredbo zvezne vlade na predlog ministra za narodno obrambo v sporazumu z zveznim ministrom za socialno politiko.

Cl. 23. 1. Skupine oseb, ki jim je dodeljena zemlja, morejo združiti posamezni del zemlje zaradi skupnega obdelovanja in sklepati o tem pogodbe najmanj za 10 let.

2. V kolikor gotova skupina oseb, ki imajo po tem zakonu pravico do dodelitve zemlje, ne predloži posameznih zahtev za dodelitve zemlje, temveč skupno zahtevo, da se jim kot še osnovani kmetijski proizvajalci združji dodeli kompleks zemljišča po njihovem številu in velikosti njihovih družin, se jim zemljišče dodeli kot njihova zadruga skupna imovina.

Enotna pravila za taka zadruga posestva bo izdalo zvezno ministarstvo za kmetijstvo.

Cl. 24. Zemljišče, dodeljeno po tem zakonu, se v roku 20 let ne more razdeliti, prodati, oddati v najem ali zastaviti niti v celoti, niti delno. Ta prepoved se vnesse v zemljiške knjige pri vključitvi zemljišča na ime osebe, kateri je dodeljeno.

Cl. 25. Če se oseba, ki ji je zemlja dodeljena, ne naseli v določenem roku po dostavi odloka o dodelitvi, izgubi pravico do dodeljene zemlje. Minister za kolonizacijo se pooblašča, da more v izjemnih primerih podaljšati ta rok iz posebno upravičenih razlogov.

Cl. 26. 1. Pod ekspiracijo brez odškodnine pridejo tudi gozdna posestva, ki so last oseb in ustanov ter

pravnih oseb, navedenih pod točko b, c in d v čl. 3. tega zakona.

2. Ekspropriira se s odškodnino višek gozdnega posestva kmetijskih gospodarstev preko maksimuma, ki se pusti lastnikom po deželnih zakonih.

3. V gozdnih predelih, kjer ni zemlje za obdelovanje, morejo osebe, ki po glavnem poklicu niso poljedelci, obratiti 5 do 10 ha gozdnih posestev.

4. S posebnim zveznim zakonom se bo določilo, kako in komu se bodo dodelili in pod katerim režimom bodo gozdovi, pašniki, vode in slivno.

Cl. 27. Na posebno določenih zemljiščih se morejo iz državnega zemljiškega fonda dodeliti določene parcele in v parcele razdeljeni kompleksi obdelovalne zemlje za vrtnarsko izkoriščanje skupinam nekmetov — skupinam delavcev in nameštencev raznih podjetij, ustanov in uradov.

Z deželnimi zakoni ali uredbami se bodo prepisali pogoji, po katerih se bo tako zemljišče dajalo v izkoriščanje tako, da ena država ne bo mogla debitirati več kot 2 ara.

Cl. 28. S posebno uredbo gospodarskega sveta se bo določil način tuzvanja in uporabe (dodeljevanja) fondov kmetijskega inventarja, živine, semenja, hrane, pohištva, dobljenih a zaplembo in ekspiracijo po tem zakonu.

V. IZVAJANJE AGRARNE REFORME IN KOLONIZACIJE

Cl. 29. Agrarno reformo izvajajo deželna ministarstva za kmetijstvo po deželnih zakonih in uredbah, izdanih na podlagi tega zakona. V pristojnost deželnih vlad spada tudi notranja kolonizacija v mejah lastnega področja.

Cl. 30. Pooblašča se zvezni ministar za kmetijstvo, da v sporazumu z zveznim ministrom za kolonizacijo in deželnimi ministri za kmetijstvo izloči iz državnega zemljiškega fonda:

a) zemljiške površine, potrebne po čl. 11. tega zakona za državna (zvezna, deželna in krajevna) kmetijska posestva, za socialne in znanstvene ustanove, kakor tudi terene za vojaške potrebe;

b) zemljiške površine zaplenjenih posestev oseb nemške narodnosti tako, da ugotovo, katere površine bodo delovala agrarnim interesom in katere površine bo dodeljeval zvezni minister za kolonizacijo kolonistom v sporazumu s pristojnim deželnim ministrom za kmetijstvo, bodisi preko svojih bodisi preko deželnih organov.

Cl. 31. Enotno izvajanje agrarne reforme se bo zagotovilo s splošnimi navodili, ki jih bo na podlagi tega zakona dajal z uredbami in naredbami

zvezni minister za kmetijstvo, ki bo delal preko državne kmetijske komisije.

Za izvršitev zakona o agrarni reformi in kolonizaciji se bo osnoval agrarni svet demokratične federativne Jugoslavije, v katerem bodo zvezni minister za kmetijstvo in kolonizacijo, predsednik državne kmetijske komisije in druge osebe, ki jih bo imenoval predsednik zvezne vlade, kateri bo istočasno imenoval tudi predsednika agrarnega sveta.

Agrarni svet bo delal sporazumno s gospodarskim svetom, organiziral pa se bo s posebno uredbo.

VI. PREHODNE DOLOČBE

Cl. 32. Vse vloge, prošnje in odločbe v zvezi s tem zakonom, v kolikor se tičejo dodeljevanja zemlje, so sprejete taks.

Cl. 33. Do dodelitve zemlje nimajo pravice osebe, ki po zakonu nimajo volivne pravice.

Cl. 34. Vse odločbe in ukrepi okupatorjev ter domačih oblasti v službi okupatorja, izdane med okupacijo za izpremembo zemljiške posesti ali za zamenjavo odnosov med lastnikom in najemniki odnosno zakupci v korist lastnika, se smatrajo za ničevne in neobstoječe.

Cl. 35. Vse samovoljne naselitve na zapuščenih državnih ali sekvestriranih zemljiščih, izvršene med vojno ali po osvoboditvi ne glede na to, ali so bile izvršene na podlagi odloka ali z odobritvijo krajevnih organov oblasti, se proglašajo za neveljavne.

Cl. 36. Na področju vseh federalnih enot se morajo v roku 2 let po uveljavitvi tega zakona rešiti vprašanja vseh uzurpacij državne zemljišča, vseh prisvojitve na ledinah, vseh nepriznanih razdelitev vaških in drugih zemljišč tako, da se tudi take prisvojitve in razdelitve površine no pravilo priznajo v last izkoriševalcem ter vržejo na njihovo ime v zemljiške knjige. Pri tem se ima voditi račun, da ta zemljišča niso v sredi državne ali vsakega zemljišča, v oviro komunikacijam ali prevelika in ali so bila vezeta po načinu, običajnem v tem kraju. Ona pravna oseba, katere zemljišče je bilo pred prisvojitvijo, more v roku dveh let zahtevati pred pristojnim ljudskim sodiščem razveljavitev te prisvojitve.

S posebnimi deželnimi uredbami se bodo določili organi in postopek za reševanje vprašanj in sporov po tem členu.

Cl. 37. Ta zakon stopi v veljavo z objavo v »Službenem listu« demokratične federativne Jugoslavije.

Zakon o tisku

I. poglavje

SPLOSNE DOLOČBE

Cl. 1. V demokratični federativni Jugoslaviji je tisk svoboden. Ničje se ne more preprečevati v svobodnem izražanju svojih misli s tiskom, razen v primerih, ki jih določa ta zakon.

Cl. 2. Kot tisk v smislu tega zakona se razumevajo vsi tiskani spisi, slike, razčrtaji ali drugi slikni predmeti, ki se na mehaničen ali kemičen način razmnožujejo in razširjajo. Ne smatrajo se za tisk v smislu tega zakona razmnoženi izvodi, ki služijo ožjemu krogu oseb za notranje poslovne namene ali za običajno obveščanje, kakor so tiskani obratci, trgovske in druge slikne knjige, posmrtno objave, običajna vabila k zabavam, sestankom, predavanjem itd.

Cl. 3. Za tiskanje knjig, umetniških del in sliknih neperiodičnih tiskanih stvari ni potrebna nobena prejšnja prijava ali odobritev oblasti.

Cl. 4. Kdor želi izdati novine ali periodične spise, mora najkasneje 14 dni pred pričetkom izdavanja predložiti pristojnemu okrožnemu javnemu tožilu prijavo, v kateri mora navesti:

1. naslov lista ali periodičnega spisa, ki se bo tiskal;

2. ime, poklic in naslov izdajatelja, odgovornega urednika in ostalih članov uredništva;

3. naziv (vrstiko) in naslov tiskarne, v kateri se bo tiskal;

4. kraj izdavanja lista ali periodičnega spisa;

5. značaj in vrsto lista ali periodičnega spisa (n. pr. dnevnik ali tednik, zabavni, književni, politični itd.).

Izdajatelj je tudi dolžan, da predloži javnemu tožilu prijavo o vsaki spremembi navedenih okoliščin najkasneje 24 ur po nastopu izpremembe.

Cl. 5. Za iste novice ali periodični spis se more postaviti več odgovornih urednikov z označbo, za kateri del (rubriko) lista odnosno periodičnega spisa je vsakdo izmed njih odgovoren. Odgovorni uredniki morajo tmeti stalno bivališče v kraju izdavanja lista ali periodičnega spisa.

Cl. 6. Pravice, da bi bil izdajatelj, urednik ali stalni člani uredništva, nimajo osebe:

1. ki ne uživajo političnih in državljanekih pravic;

2. ki so bili funkcionarji ali vpilni člani v ustaških, četniških ali ljotečevskih organizacijah, v organizacijah bele in plave garde ter v drugih fašističnih organizacijah in skupinah v državi ali v inozemstvu, kakor tudi osebe, ki so sodelovale s sovražniki in njihovimi domačimi pomagači;

3. ki so bili izdajatelji, uredniki, vplivni sodniki in pisar fašističnih

in profašističnih knjig, listov in drugih periodičnih in neperiodičnih spisov;

4. ki so v času vojne od 6. aprila 1941. dalje bili izdajatelji, uredniki, vplivni sodniki in pisar knjig, listov in drugih periodičnih in neperiodičnih spisov, ki so razvenalno narodnostno, rasno ali versko mržnje in razdor ali podpirali delovanje zunanjih sovražnikov Jugoslavije, ki so se posluževali tiska za razširjanje pornografije, za izsiljevanje in slične nemoralne namene;

Cl. 7. tuji državljani morejo biti izdajatelji in odgovorni uredniki listov in periodičnih spisov samo po prejšnji odobritvi zveznega ministra za notranje zadeve;

Cl. 8. tiskar je dolžan da dostavi pristojnemu okrajnemu odnosno okrožnemu javnemu tožilu po tri izvode tiskovnih, čim bodo nastajene;

Cl. 9. na vseh knjigah in drugih neperiodičnih spisih mora biti označen kraj izdaje, kraj in leto tiskanja, naslov (vrstka) tiskarne in ime izdajatelja (lastnika), a na vseh novinah in periodičnih spisih se ime odgovornih urednikov.

Cl. 10. Organ oblasti ali zasebna ali pravna oseba, ki se smatra zaljebo z gotovimi trditvami v listih ali periodičnem spisu, more predložiti odgovornemu uredniku popravke o navedenih trditvah, ki ne more biti dvakrat daljši od članka, ki se popravlja, in ne sme biti nevljudno napisan. Če odgovorni urednik neče popravka natiskati v prvi ali drugi prihodnji številki po prejemu popravka, more omenjena oseba predložiti pristojnemu okrožnemu ljudskemu sodišču tožbo zaradi nastajenja popravka.

Po prejemu tožbe sodišče pozove in zasliši odgovornega urednika in tožilca ter mora neobhodno potrebne priče, potem pa izda sodbo, s katero ali oproti odgovornega urednika dolžnosti tiskanja popravka ali pa mu odredi, da popravek nastane na način, kakor sodišče določi.

Sodišče razpravlja o takih tožbah v roku treh dni. Nezadovoljna stranka ima pravico pritožbe na višje sodišče.

II. poglavje

POPRAVKI

Cl. 11. Organ oblasti ali zasebna ali pravna oseba, ki se smatra zaljebo z gotovimi trditvami v listih ali periodičnem spisu, more predložiti odgovornemu uredniku popravke o navedenih trditvah, ki ne more biti dvakrat daljši od članka, ki se popravlja, in ne sme biti nevljudno napisan. Če odgovorni urednik neče popravka natiskati v prvi ali drugi prihodnji številki po prejemu popravka, more omenjena oseba predložiti pristojnemu okrožnemu ljudskemu sodišču tožbo zaradi nastajenja popravka.

Po prejemu tožbe sodišče pozove in zasliši odgovornega urednika in tožilca ter mora neobhodno potrebne priče, potem pa izda sodbo, s katero ali oproti odgovornega urednika dolžnosti tiskanja popravka ali pa mu odredi, da popravek nastane na način, kakor sodišče določi.

Sodišče razpravlja o takih tožbah v roku treh dni. Nezadovoljna stranka ima pravico pritožbe na višje sodišče.

III. poglavje

Prepovedi

Cl. 12. Prepoveduje se razširjanje in prodajanje posameznih knjig, listov ali drugih tiskov, če vsebujejo:

1. propagiranje, izsiljevanje ali razvenanje narodnostne, rasne ali verske neenakosti, mržnje in razdora;

2. pozivanje državljanov k vetaji, diverziji ali sabotaji;

3. pozivanje državljanov k nasilni

odstranitvi državnega reda demokratične federativne Jugoslavije;

4. žalitve in obrekovanje proti prijateljskim državam v svrhu motenja dobrih odnosov in mednarodnega mira;

5. odobravanje ali podpiranje delovanja zunanjih sovražnikov demokratične federativne Jugoslavije;

6. pozivanje k neizpolnjevanju vojaških dolžnosti;

7. širjenje lažnih in alarmantnih vesti, ki ogražajo državne in ljudske interese;

8. izdajanje vojaških tajnosti;

9. žalitve ali obrekovanje vrhovnih zveznih in deželnih predstavništev demokratične federativne Jugoslavije;

10. težko žalitev morale in izpodbujanja k kriminalnim dejanjem.

Cl. 12. Lasti ali drugi periodični spisi, ki objavljajo prepovedano vsebino, navedeno v čl. 11. tega zakona, pa so bili zaradi tega posamezne njihove številke večkrat, najmanj pa 3krat po vrsti sodno prepovedane, se morejo popolnoma prepovedati.

Prav tako se morejo prepovedati knjige, listi in druge tiskovine, za katere se ugotovi, da so financirane iz inozemstva od sovražnikov države in državne ureditve.

Prepoved tiska po tem členu se objavlja v »Službenem listu« demokratične federativne Jugoslavije.

Cl. 13. Prepoved tiska v smislu čl. 11 in 12 tega zakona, kakor tudi prepoved izdavanja tiska iz razlogov, navedenih v čl. 6. tega zakona, izreka okrožna ljudska sodišča na predlog pristojnega javnega tožilca.

V posebno nujnih in upravičenih primerih more javni tožilec izreči z utemeljenim pismenim odlokom začasno prepoved razširjanja in prodajanja novic oz. periodičnega spisa. V tem primeru dostavi svoj odlok o prepovedi takoj istočasno uredništvu in pristojnemu ljudskemu okrožnemu sodišču, Narodni mišci pa odredi, naj zapleni tiskane izvode in — če je potrebno — zapečati tiskarski stavek, kličee itd.

Po prejemu predloga državnega tožilca (odst. 1 tega člena) odnosno po prejemu njegovega odloka o začasni prepovedi (odst. 2 tega člena) je sodišče dolžno, da najkasneje v roku 24 ur napove razpravo. Po zaslišanju javnega tožilca in odgovornega urednika, izdajatelja in pisca ter po zaslišanju neobhodno potrebnih prič, izda sodišče odločbo, ali sprejema ali odklanja predlog javnega tožilca o prepovedi, odnosno, ali potrjuje ali razveljavlja njegovo prepoved. Odlok o prepovedi mora točno označiti odstavke, zaradi katerih se prepoved izreka, in navesti zakonske predpise.

Nezadovoljna stranka ima pravico pritožbe na višje sodišče v roku 48 ur po objavi odločbe.

Demobilizacija starejših letnikov

Po členu 1. točka c) Zakona o demobilizaciji starejših letnikov, žena in hranilcev v Jugoslovanski armadi in mornarici se bodo odpustile iz Jugoslovanske armade in mornarice vse osebe, ki se po členu 2. tega zakona smatrajo kot edini hranilci družice ali družine.

V zvezi z gornjim zakonom opozarjamo vse zainteresirane, da naj prošnje za priznanje svojstva hranilca vlagajo samo člani (žena, oče, mati itd.) družice (zadruga), katere je hranilec prizadel vojaški obveznik, ne pa druge osebe.

Prošnje je treba vložiti pri pristojnih krajevnih narodnih odborih, a za okrajno mesto Ljubljana pri četrtih (kvartirnih) NO, ter morajo poleg ostalega vsebovati sledeče podatke:

1. rojstne in osebne podatke prizadetega vojnega obveznika;
2. navedbo edinice (bataljon, brigada, divizija), v kateri isti služi;
3. v prošnji je potrebno izrecno zahtevati, da krajevni narodni odbor izda potrdilo, ki ga zahteva Pravilnik za izvajanje zakona o demobilizaciji

starejših letnikov, žena in hranilcev v Jugoslovanski armadi in mornarici (člen 4. Pravilnika). Prošnje, katerim ne bodo priložena takšna potrdila, bodo zavrnjena. Tako sama prošnja, kot tudi potrebna potrdila, je prosto vseh taks v smislu odločbe zveznega finančnega ministrstva št. 2136/3 z dne 28. 7. 1945.

Rok za vlaganje navedenih prosen pri krajevnih narodnih odborih je do 28. septembra 1945. Krajevni narodni odbori so dolžni prošnje poslati s svojim mišljenjem neposredno svoji pristojni vojaški komandi področja najdalje do 1. oktobra 1945. Po tem roku ne bodo vojaške oblasti mogle vzeti v postopek nobene prošnje več.

Natančnejša pojasnila in navodila dobe zainteresirani pri svojih krajevnih (kvartirnih) narodnih odborih in pri mobilizacijskem delegatu svojega okraja v Ljubljani pri mobilizacijskem oddelku Ljubljana — mesto Novi trg 5/II.

Komanda Ljubljanskega voj. področja Mobilizacijski oddelk.

Navodila za vlaganje prošenj za odpust hranilcev iz vojske

Po čl. 1. zakona o demobilizaciji starejših letnikov vojaških obveznikov, žena in hranilcev iz Jugoslovanske vojske in mornarice in pravilnika za izvajanje tega zakona, bodo iz vojske odpušteni poleg drugih tudi edini hranilci družin (zadrag).

Za edinega hranilca se smatrajo vse one vojaške osebe, za katere je splošno znano, da so siromašne, ki vzdržujejo svojo družino (zadrag) vključno s svojim osebnim zaslužkom in ni v njihovi družini (zadrag) nobenega člana, ki bi bil sposoben za delo in pridobivanje, niti takšnega, ki uživa pokojnino ali kakšno drugo podporo od države ali kakršnokoli drug stalen dohodek, dovolj velik za vzdrževanje zadruge ali družine.

Za nesposobne zadruge ali člane družine se smatrajo poleg tega tudi ali duševno nesposobni tudi vsi moški člani pod izpolnjenim 17. letom ali nad izpolnjenim 55. letom in ženske pod izpolnjenim 18. letom in nad izpolnjenim 45. letom starosti.

Kot edini hranilec se torej ne more smatrati vojaški obveznik, ki ima ženo, ki je izpolnila 18., a še ni izpolnila 45. leto starosti.

Prošnja za hranilca naj vložijo člani iste družine (zadruga), katere hranilec je prizadel vojaški obveznik, pri pristojnem krajevem narodnem odboru.

Prošnja naj vsebuje poleg drugega naslednje podatke:

- a) v kateri edinici (četa, bataljon, brigada, divizija, armija) in po možnosti, v katerem mestu služi vojaški obveznik;
- b) datum njegovega vstopa v NOV, POJ in JA;
- c) primike, ime, poklic, mesto stalnega stanovanja, prošilca in njegov družinski odnos do vojaškega obveznika, za katerega se prosi.

Prošnja mora biti priloženo potrdilo krajevnega narodnega odbora, ki je odgovoren za resničnost podatkov. V tem potrdilu mora biti navedeno:

- a) družinsko (zadružno) stanje (družinska listina — pola, potr-

dilo), iz katerega je razvidno ime, dan rojstva, poklic in odnos do glavarja družine (zadruga) za vsakega posameznega člana družine (zadruga);

- b) imovinsko stanje rodbine (zadruga) glede posesti, zemlje in živine, oročja, strojev in drugih izvorov, ki dajejo dohodek;
- c) člani rodbine (zadruga), ki so umrli, padli, pogrešani, v ujetništvu, v Jugoslovanski vojski in mornarici itd.
- d) če ima rodbina (zadruga) posestvo, da rodbina (zadruga) ne more vzdrževati plačane delovne sile za obdelovanje posestva;
- e) da se rodbina (zadruga) vzdržuje samo z osebnim delom tiste, za katerega se prosi;
- f) da ni nobenega člana rodbine (zadrugarja), ki bi bil sposoben za delo in zaslužek.
- g) za člane rodbine, ki so telesno ali duševno nesposobni, pa po svoji starosti ne bi bili smatrani za nesposobne, naj se navede vzrok nesposobnosti;
- h) da ni nobenega člana družine (zadrugarja), ki uživa pokojnino ali kakšno drugo podporo od države. V tako podporo se ne šteje tista podpora, ki je družina doživlja od države kot preživnino za čas obvezniške službe v armadi;
- i) da ni nobenega člana rodbine (zadrugarja), ki ima kak drug stalen dohodek, zadosten za vzdrževanje rodbine ali zadruge.

Iz vsake družine (zadruga) sme biti opröčen vojaške službe kot hranilec samo po eden.

Prošnje je treba vlagati tako, da bodo lahko sprejete v Komandi voj. področja, kamor jih bodo pošiljali krajevni narodni odbori, najkasneje do 1. oktobra 1945 leta, ker se po tem roku prošnje ne bodo več vzele v postopek.

Prošnje in potrdila so proste vseh taks v smislu odločbe zveznega finančnega ministrstva št. 2136-3 z dne 26. julija 1945.

Iz mobilizacijskega oddelka Staba IV. Armije Mob. št. 3394 z dne 26. avgusta 1945.

Pišejo nam

Zasuli so mi jarke...

Ko so naši partizani pregnali okupatorja in domače izdajalce, sem se ves obupan oziral po polju, katero so mi z jarki skoraj popolnoma uničili. Nobenega pravega veselja do dela nisem imel, ko sem računal sam pri sebi, v kolikem času bi lahko zasul jarke. Najmanj dve, tri leta bi moral krvavo delati, da bi mi zemlja spet rodila!

Pa so prišli nekega lepega dne. Z lopatami, krampi in motikami so se vrgli na delo in v kratkem času zasuli več kot tri stotine jarjav. Med delom so peli in govorili, kam bodo šli jutri na delo, kdo je najbolj potreben pomoči in podobno. To so bili mladinci in mladinke iz Studenca, četrt Polje!

Tako sem bil ginjen, da skoraj do besede nisem mogel priti. Samo gledal sem jih in se jim čutil ter zaven tega mislil o nekdanji in današnji mladini.

Ko sem se jim šel zahvaliti, sem jim ponudil kot nagrado za trud tri sto dinarjev. Nekaj so se pomenili med seboj in slednji se sklenili, da sprejmejo denar, ki pa ga bodo izročili partizanskim vdovam.

Taka je naša mladina v Studencu. Kočar Ivan, Studence 8, četrt Polje.

So pridno skupaj nosili staro železo in ga zbirali po vasi, po travnikih, po polju — kar tekmovali so med seboj. Mladine do štiriletnih malčkov je kar mrgolelo po vasi in znašalo skupaj vse, kar je bilo železnega. Z vozčki in samokolnicami so vozili kovinaste tovore na železniško postajo, kjer je bilo že nekaj vagonov naloženih z razbitimi in požganimi avtomobili, poslednjimi sledovi poraženega okupatorja. Kmalu je bil poln tudi tisti vagon, ki so ga polnili tuziščani.

Ko sem opazoval te pridne roke, te dobre ljudi, to zvesto ljudstvo, sem vedel v svojem srcu: Tiste velike žrtve niso bile zaman, zakaj to ljudstvo izpolnjuje njihovo oporoko. Vinko.

Kje je prava mera?

Te dni sem čital v ljubljanskem dnevniku pohvalo o delu ljubljanskih čevljarjev in združnih delavnicah. Ob tej priliki mi je prišlo na misel tole:

V združni čevljarji sem dal v popravilo poševdrane pete moških čevljev in sem strme plačal za popravilo, ki je zahtevalo nabitek ploščice usnja in železa na dveh obrabljenih petah 62 din. Odstel sem denar in pot me je zanesla mimo izložbenega okna Batove palače v Selenburgovo ul. Ustavim se in ogledujem razstavljene čevlje: moški poletni čevlji stanejo 104 din. Torej za 104 din prejmeš na podlagi nakazila cele nove čevlje s podplati, peto in gornjim delom, za popravilo obrabljenih pet pa računa za dva čevljarja čevljarica delavnica 62 dinarjev. Kje je tu razmerje med materialom in delom za novo in staro obualo. K.

Ne bomo pozabili!

Vroč dan je bil 23. avgusta 1942. Dolga vrsta avtomobilov, v katerih so se pošastno režali italijanski vojaki, je krenila proti bajerju pod Rožnikom. Ob bajerju je samevala hišica, v kateri sta stanovala Kikljeva mati in njen 20letni sin Janez. V to hišo so vdrli vojaki in našli pod starim zabojem nekaj izvodov »Sloven. poročevalca... Nikjer drugje niso iskali, samo pod tistim zabojem... Kako strašno so dejanja izdajalcev! Neodpustljiv je njihov greh... Zaradi tistih skritih »Sloven. poročevalcev« so Italijani vzeli mladega Janeza. Preden so odšli, so mu še naročili, naj vzame s seboj hrane in nekaj denarja. Hišo so polili z bencinom in zažgali, Janez pa odpeljal proti strelišču pod Rožnikom. Ob poti na Rožnik, na jasi pred kapelico so postavili mladega fanta pred puško. Ko so mu hoteli rabiti zavezati oči, je mladi junak to odklonil:

»Če moram umreti, bom tudi tako umrl...«

Se enkrat se je ozrl na oblake dima, ki so se pošastno valili pod nebo iz njegovega gorečega doma.

Morda se je takrat spomnil na svojo mater, ki joka ob goreči hiši, morda je mislil na očeta, ki mu je umrl pred mesecem dni, morda se je trpko nasmehnil, ker mu je usoda odbrala ravno njegov dvajseti rojstni dan za dan mučeniške smrti...

Počili so strelji, Janez je omahnil na jaso, njegova lica so obledela, njegove ustne so omele za zmeraj...

Zdaj so tri leta od tistega strašnega dne. Če je morda kdo pozabil na Kikljevega Janeza, mi nismo pozabili in nikoli ne bomo pozabili nanj. Staako.

Kozinska nedelja

Bila je nedelja, ko me je zaneslo na Kozino, kamor sem rad zahajal še takrat, ko še ni bilo vojne. Nekaj me je vleкло po dolgem času v to prijazno vasico, morda želja, da bi jih spet videl, morda tudi želja, kako živijo ti ljudje v svobodi, ki so si tako želeli in zanjo toliko žrtvovali. Kozina ni velika po številu hiš, ne po številu prebivalcev, — Kozina je velika po številu borcev, ki so padli za svobodo...

Preživeli kozinski vaščani so pri zadnji spominski svečanosti za padlimi borci prisegli, da ne bodo niti za las odstopili od tega, za kar so krvaveli njihovi sinovi.

In res! Opazoval sem mladino te vasi. Kakor neumorne čebele

PO DOMOVINI

PO ŠTIRIH LETIH — ZOPET »SINJSKA ALKA«

Po štirih letih krvavih borb in trpljenja, kakršnega ne pomni zgodovina naših narodov, se je letos zopet zbralo ljudstvo Cetinske krajine, da prisostvuje Sinjski alki, igri, ki proslavlja dan zmage nad turškimi zavojalci v našem Primorju. Alka je s tem dobila zopet svoj pravi borbni značaj. V junakem tekmovanju so se bojevali za osvoboditev izpod tujскеga jarma. Sinj se je na dan prireditve okrasil z zelenjem in cvetjem. Topovi s starodavne sinjske trdnjave so v ranih jutranjih urah odzvali dogodek. Iz vseh krajev cetinske in vrliške pokrajine: začelo ljudstvo vreti skupaj, orile so se pesmi, na mestnem trgu pa so plesali kolo. Ob treh popoldne se je zbralo prebivalstvo z gosti na igrišču. Skozi špalir ljudstva se je pomikal sprevod s posebnim odposlanecem maršala Tita, generalnim poročnikom Kočo Popovičem na čelu, s predstavnikom hrvatske vlade Vickom Krstulovićem, poveljnikom vojnega mornarice generalnim majorjem Cemijem, sovjetskimi generalom Iv-novim in drugimi gosti. Na čelu alkarjev je jezdi alkarški vojvoda Pe-ko Bogdan. Alka je bila vse čas igre zelo napeta, navdušenje pa je doseglo višek, ko je najmlajši višji oficir jugoslovanske armade major Bruno Vuletič dosegel najvišje šte-tilo točk in bil proglašen za zmagovalca v alki. Zmago so pozdravili s topovskiimi strelji, vojvoda pa je pripel z zmagovalcu na prvi trofeji v obliki z zlatom vezene narodne trobojke. Z alke so bili poslani brzojavni pozdravi maršalu Titu in predsedniku hrvatske narodne vlade.

TELESNA VZGOJA

Prvih 105 km

Dirka iz Trsta v Varo je stekla — Zmagovalci v Ljubljani - Hrvati

Ljubljana, 27. avgusta

Prireditve takega obsega kakor je kole-sarska dirka od Trsta do Varne, to je 14 dni skoraj nepretrgane vožnje na koleh 1500 km daleč s tisoč drugimi problemi, ki jih ustvarja vsakdanje življenje skoraj posebej vseh voznikov in vsaj polovice teklice spremljevalcev, kot eden najpomembnejših, toda prav tako neizbežno je tudi, da bodo udeleženci dirke na vsaj dolgi poti do končnega cilja imeli prebrati še marsikatero zapreko, s katero v čisto urejenih razmerah sploh ne bi bilo treba računati. Mimno vsega tega pa bo dirka le lahko izpolnila svoj propagandni smoter, čeprav bi popolnoma organizirani študijski in tem pogledu vrgla še lepše svede.

Bolgari prepoznani na cilju

Kakor so čitatelji izvedeli iz nedeljske objave v našem listu, je bila manifestacijska dirka iz Trsta v Varo v soboto popoldne zaradi zanesljivosti bolgarskih voznikov odločena za ledeno dirko, namesto nje pa zaradi tega, ker so bili jugoslovanski vozniki med tem že odpotovali v Trst, napovedana druga kole-sarska prireditve v obliki izsbrne dirke za jugoslovanske voznike, ki so se v Trstu v Ljubljani v nedeljo jutraj je bil ta sklep spremanjen, kajti vodstvo dirke je prejelo obvestilo, da so Bolgari že zapustili Beograd in jih je treba tako ali tako v nedeljo še pričakovati v Ljubljani in po možnosti računati s njimi tudi na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno zamudo. Po kratkem odmoru je bolgarska ekipa malo pred 12. uro izpred Narodnega doma, kjer je sprejela javno nastopila na startu v Trstu. Bolgarsko zastopstvo, sestojelo iz 21 oseb, med njimi 14 vozniki, je res v dopoldanskih urah nastopilo na ljubljanskem kolodvoru in vodstvo dirke se je spričo tega odločilo, naj se Bolgari v postojni kamionem prepeljejo do Trsta, nato pa dirka začne po prvotnem sporodu s majhno šesturno

Ljudstvo v Brdih za ohranitev in utrditev pridobljenih pravic

Vse matere iz Brd so podpisale deklaracijo

Kojsko, 24. avgusta
 Iz Krmina je prispel v Kojsko k predsedniku Okrajnega odbora za Brda in Idrijsko, anglo-ameriški guverner in prinesel oglas št. 11. o ukinitvi ljudske oblasti in ponovni vzpostavitvi županstva v Dobrovem in Kojskem. V Kojskem bi bil obenem tudi okrajni sedež z županom in 8 svetovalci.

Predsedniku je bila dana dolžnost, da do petka 24. t. m. pošlje v Krmin imenik novopostavljenih županov in svetovalcev. Guverner sam je izrazil željo anglo-ameriške oblasti, da bi županstvo v Dobrovem prevzel Virgilije Sviliģo, bivši tajnik pod fašističnim režimom. Predsednik tov. Grasser Ivan mu je odgovoril, da nima nič proti temu ukazu, le ljudstvo jih mora izvoliti.

Dne 24. avgusta pa je ljudstvo iz Medane, Fojane, Bijane, Dobrove, Smartna, Vedrjana in iz vseh ostalih vasi Brd prihitelo z zastavami pred sedež okrajnega odbora v Kojsko, kjer je demonstriralo proti ukinitvi dosedanjih oblastvenih organizacij, ki so jih sami ustanovili in v katere imajo vse zaupnje in odgovarjajo namenom in smislu Atlantske listine. Ljudstvo je zahtevalo čisto fašistov, odklanjalo vsako vmešavanje oziroma vzpostavljane raznih svetovalcev in

županov in z njimi stare municije. Z vzkliski maršalu Titu, velikim Jugoslaviji, zaščitnici vseh svobodoljubnih narodov Sovjetski zvezi, ki je tudi danes v miru največji podpornik ljudskih pravic, je ljudstvo zahtevalo priključitev k matični Sloveniji v okviru federativne demokratične Jugoslavije. In če nam niso priznali plebiscita, ki smo ga dali mi Primorci in Brdci v narodno osvobodilni borbi s krvjo, nam bodo morali priznati da-

nes, ko enoglasno kličemo, da pripadamo tistim, s katerimi nas veže ista borba, pri katerih bomo dobili dostojno delo, kruh, in ki nam priznavajo vse pravice izražene v naših narodno osvobodilnih obdobjih in to edino v sklopu federativne, demokratične Jugoslavije, pod vodstvom maršala Tita.

Ob tej priliki je bila sestavljena resolucija, ki jo je dosedaj podpisalo že okrog 3.800 ljudi. Resolucija pravi:

Ljudstvo iz Brd je šlo v borbo in se ni balo žrtve, ker je zaupalo, da se bo Atlantska karta spoštovala, da se bo vpoštevala samoodločba in volja ljudstva, ki se je odločilo in s krvjo pridobilo svojo demokratično ljudsko oblast. Ljudstvo je 25 let trpelo pod fašistično diktaturo, pod postavljenimi »župani« in je zato danes trdno odločeno, da ne odneha od svojih s krvjo pridobljenih pravic in da ne bo prej odnehalo, dokler ne izvede popolne čistke fašistov, ki hočejo danes namesto ljudstva, ki se je borilo in umiralo v skupni borbi z demokratičnimi zavezniki proti fašizmu, imeti oblast in vzpostaviti zopet fašistično diktaturo.

Zato ljudstvo vseh Brd danes zahteva odstranitev fašistov, ki se še svobodno kretajo in izpustitev vseh protifašistov.

Zahteva narodna sodišča, potem katerih bo samo sodilo fašiste, ustvaritelje svetovnega gorja in vojn.

Hoče samo ljudsko demokratično oblast in zahteva zato svobodne in tajne volitve!

Mir, katerega želi vse človeštvo, se lahko ohrani samo, če se vpošteva enakopravnost vseh narodov in če se priznava demokratične težnje takega naroda.

Za nas velja isto geslo, s katerim smo zmagali v štiriletni borbi proti fašizmu: Smrt fašizmu — svoboda narodu!

V odgovor na ukaz št. 11. je Okrajni odbor za Brda in Idrijsko poslal sporočilo anglo-ameriškim vojaškim oblastem v Krmin, da se je zbralo ljudstvo in da pričakuje odposlanstvo iz Krmina, s katerim bi se o tej zadevi pogovorilo. Iz Krmina po je okrajni odbor dobil sporočilo, da se tega sestanka ne morejo udeležiti.

Okrajni odbor za Brda in Idrijsko

Položaj slovenskega šolstva v Primorski

Nerazporejenost zasebnih oblasti do slovenskega šolstva in prosvetnih oblasti

»Primorski dnevnik« je objavil zanimivo statistiko o stanju šol, učiteljskega in učencev ter Pomladka Rdečega križa pred osvobodilno borbo in po osvoboditvi na ozemlju cone A in cone B v goriškem okrožju. V coni A je bilo pred osvoboditvijo 70 šol s 3557 učenci in 92 učitelji. Pomladek Rdečega križa je štel 1717 članov. Po osvoboditvi je število šol naraslo na 122 z 8144 učenci in 220 učitelji, članov Pomladka je 2.196. V coni B je bilo pred osvoboditvijo 72 šol s 3.129 učenci in 110 učitelji, članov Pomladka Rdečega križa je bilo 1123. Po osvoboditvi je število šol naraslo na 147 s 5352 učenci in 135 učitelji, članov Pomladka Rdečega križa pa na 1.850. Skupno je bilo v goriškem okrožju pred osvoboditvijo 142 šol s 6686 učenci in 202 učiteljska, članov Pomladka Rdečega križa pa 2842. Po osvoboditvi je 269 šol s 13.496 učenci in 355 učitelji, Pomladek Rdečega križa šteje 3776 članov.

Slovenske prosvetne oblasti so nameravale med počitnicami organizirati v Gorici tečaj za vse pomožne učiteljske. Tečaj bi se moral začeti 25. junija. Prijavljenih je bilo že 300 pomožnih učiteljev. Med tem časom so ozemlje, ki ga je dotadaj kontrolirala Jugoslovanska armada, prevzela anglo-ameriške oblasti. Vodstvo tečaja je takoj naletelo na ovire. Cerkevne oblasti in zasebne vojaške oblasti so odpovedale prostore, ki jih je vodstvo rezerviralo za tečajnike in za katere je sklenilo že pogodbo. Zaradi teh neprilik je bil tečaj odgojen na 2. julij. Ta rok je bil podaljšan do 10. julija. Medtem so zasebne oblasti končno prepovedale tečaj. Vodstvo tečaja je zaradi tega moralo prenesti tečaj onstran demarkacijske črte. V Gorici so zasebne oblasti dovolile tečaj le za one, ki stanoujejo v Gorici. 21. julija so zasebne oblasti zvedele, da se v Gorici in po delu vse večerni dijaški tečajji za slovenščino in jih prepovedale. Okrajni prosvetni odsek je moral izdati na vse okrajne odlok o prepovedi tečaja. Od tega dne so prihajale na prosvetni odsek številne deputacije in protestne resolucije. Zavezniki guverner je odklonil

dovoljenje nadaljevanja tečajev, dopustil pa privatne tečaje.

Skoro vsa šolska poslopja so bila zasedena ali zaplenjena.

3. avgusta je bila napovedana konferenca slovenskih in italijanskih prosvetnih oblasti pod vodstvom novoosvojenega zavezniskega prosvetnega referenta. Na to konferenco ni bil povzvan okrajni šolski nadzornik za italijansko šolstvo Clemente, ki ga je slovenska delegacija vključila zato v svojo skupino. Zasedbene oblasti so zahtevale imenovanje samo enega višjega nadzornika, ki bi moral biti Italijan. Slovenska in italijanska delegacija sta soglasno zahtevali dva višja nadzornika in sicer enega za Slovence in enega za Italijane. 9. avgusta se je vršil ponovni sestanek. Na tem sestanku sta zastopala slovensko šolstvo tov. Nemec in Venturini. Na sestanku sta bila imenovana na svoja bivašča mesta nadzornik Spacapan za Tolmin in nadzornik Naidini. S tem je bilo dano najboljšo priznanje vsem fašističnim šolskim oblastem. Zasedbene oblasti pa so odstavile okrajnega šolskega nadzornika Clementeja, ki je bil izvoljen od poštenega italijanskega prebivalstva.

Zasedbene prosvetne in upravne oblasti kažejo popolno nerazporejenost do slovenskega šolstva in slovenskih prosvetnih oblasti, ki jih hočejo zamenjati s popolnoma novimi. Iz vseh razgovorov in vseh ukrepov je razvidno, da stremijo za tem, da onemogočijo sodelovanje z italijanskimi prosvetnimi oblastmi, ki predstavljajo poštene goriške Italijane. Sodelujejo z elementi, ki niso sodelovali v osvobodilnem gibanju in so bili vse čas na okupatorjevi strani. Slovence kratkijo najosnovnejše pravice, ki jih daje Atlantska pogodba vsakemu svobodoljubnemu narodu.

Učiteljsvo v Primorski

Problem slovenskega učiteljskega v Primorski se ugodno rešuje. Doslej je bilo v tečajih za Slovence, ki imajo italijansko maturo, 206 učiteljev. Tečajji bodo te dni zaključeni in učitelji namešteni po raznih šolah. V kratkem bo prirejen nov tečaj.

Pojasnilo

Dne 23. t. m. smo objavili v rubriki »Pišejo nam« dopis »Pojasnilo nam«. Putnik nam je na ta dopis dostavil daljši odgovor, v katerem nam pojasnjuje:

Ni res, da so morali vsi udeleženci Putnikovih posebnih vlakov stati, marveč so imeli dosti večjo udobnost, kakor potniki rednih vlakov.

Na Putnikovo prošnjo je bil za posebne vlake v Postojno odobren od glavne železniške uprave v Beogradu popust 50% in na tej osnovi je bila izvršena kalkulacija cen, ki je bila objavljena v časopisju in prospektih. Na posebno intervencijo ministra trgovine je bil naknadno odobren za vse obiskovalce Postojnskih dni izjemni popust 75%. Ker je bilo tehnično nemogoče, vrniti udeležencem razliko med samim organizacijskim delom za izlet, je bilo odločeno sporazumno z odločujočimi činitelji, da se ta razlika stavi na razpolago ministrstvu socialne politike v korist osirotele dece naših borec, kar znaša v celoti 25 tisoč dinarjev. Kdor se s to odločitvijo ne strinja, lahko dvigne razliko 20 din pri bližajini Putnika do vključno 30. t. m.

Ni res, da je bila vstopnina predvidena na 25 lir, temveč je znašala 20 din, kakor je bilo objavljeno v časopisju. V to ceno so bili vključeni obiski stare in nove jame, koncert v jami in obisk razstav v Postojni. Izjemno vstopnina 25 lir so plačali samo postojnski domačini, ki imajo po stari tradiciji o Binkoštih in na Veliki Smaren sicer brezplačen vstop v jamo. Od te vstopnine Putnik ni zadržal zase niti pare, temveč je oddal vso vsoto upravi jama.

Informacije o vojnih sirotah dobite v trgovini »Manoa« v Šelenburgovi ulici dnevno od 10. do 12. in od 16. do 18. ure.

Filmsko podjetje DFJ - Direkcija za Slovenijo
 predvaja
DOKUMENTARNI FILM O JASENOVCU
 strahotnem ustaškem taborišču, kjer je bilo zverinsko mučenih in poškanih na desetstose žrtve — ter sovjetski film
BRANILA JE DOMOVINO
 v KINU »SLOGA« dnevno ob 17., 19. in 21. uri;
 v letnem KINU »EVOLUCIJA« od 1/2. ure dalje.

PRESKRIBIMO OTROKE!

Mati Marija ne more sama preživljati osmero otrok

Binder Hubert je bil drvar. Imel je številno družino, osem otrok, in pošteno je moral delati, če je hotel, da je bilo osem malih črnjelijev stih, oblečenih in obutih. Mati Marija je imela z osmimi otroki dela preko mere in dosti velikih, težkih skrbi.

Ko so Bindrovi zapazili po gozdovih, kjer je oče drvaril, partizane, si niso dolgo pomišljali. Pomagali so jim, kolikor so le mogli. Celo mali Hubert — ob začetku vojne je imel komaj devet let — je prenašal pošto partizanom. Številna drvarjeva družina na Pasjaku pri Litiji je postala Nemcem sumljiva. Spoznali so, da je vojna za njih izgubljena, zato so se v onemogočem srdju spravili nad uboge neoborožene ljudi in jih morili. Tudi drvarja Bindra so ubili. Iz strahu so ga ubili, ker so podzavestno čutili, da je tudi siromašni drvar z vso svojo številno družino člen v veliki skupnosti tistih poštenih junaških ljudi, ki bodo izpodžagali ta strahot-

nemu nasilju, katerega nosilci so bili predvsem oni. Ker niso mogli uničiti te velike skupnosti borečih se ljudi, zato so krali, morili, streljali posameznike, četudi niso nič določnega vedeli o njih. Iz takega maščevalnega strahu so ubili tudi uboga drvarja na Pasjaku in tako vzel osmim otrokom doberga očeta. Materi Mariji pa razen silne žalosti zaradi prezgodnje in strahotne smrti, naprtli še težke skrbi, kako preživeti osem nedoraslih otrok. Od teh otrok je najstarejši star komaj trinajst let! Njemu sledijo dvanajstletna Angela, desetletna Rozika, sedemletna Tončka, šestletni dvojčki Jožef in Zofija, triletni Franc in mala Bertica, ki tako brezskrbno sedi pri najstarejši Angeli. Njene oči so še brezskrbne, saj sirota ne ve, koliko solza je pretočila njena mati, nič ne ve, da tudi sestrica Angelo, četudi šele dvanajstletno, že tarejo skrbi za življenje.

Auščevi otroci se preživljajo sami

Če stopiš na Mali Štangi pri Litiji na dom Auščevih in povprašaš po gospodinjki ali gospodarju, bodo otroci, ki jih edine najdeš doma, žalostni povesili glave. Zelo verjetno ti ne bodo nič določenega odgovorili, zakaj težko je človeku glasno reči: »Nimam ne očeta ne matere.« Se teje ti bo kaj takega rekel ubog otrok, ki je z vsem svojim neboginjem bitjem navezan na svojo mater in na svojega očeta. Tisočkrat hudo pa je reči: »Očeta nimam, ker so mi ga ubili.« Človek, ki bi pri tem ne zajokal, je prav gotovo že toliko hudega v življenju pretrpel, da ne more več jokati.

aKko je torej pri Auščevih? Hudo je, prav zares hudo. Sedem otrok je pri hiši, 7 lačnih ust, 7 nežnih življenj, od katerih bi bil slednji, celo najstarejša Marija, ki ji je 21 let, potreben ljubeznive skrbnosti in pomoči. Toda Auščevi otroci nimajo nikogar, ki bi skrbel zanje ali bi bil sicer dober, materinstvo dober in očetovstvo skrbne z njimi. Zakaj Auščevi otroci so sirote brez matere, brez očeta. Mati jim je umrla tik pred začetkom vojne. Oče je bil ubit in siromašen delavec, ki je za ceno krvavih žuljev svojih rok preživljal 7 otrok. Ko je šel nekoga dne ponovno na delo, ves zatopljen v skrb za številno družino brez matere, so ga kakih 300 metrov od doma Nemci pobili do mrtvega. Strašni ubijalci niso niti za hip pomišljali, da bo 7 otrok ostalo nepreskrbljenih, da 7 otrok ne bo imelo koga, ki bi skrbel za njihova mlada življenja. Na Mali Štangi

v hiši številka 2 je zajokalo 7 otrok in težka, moreča skrb je legla na siromašna dom. »Kako sedaj živeti, ko smo sami na svetu?« Najstarejša Marija je postala mati in oče v eni osebi. Ona oskrbuje dom in družino. Se posebej bedi nad življenjem uboge male Milke, ki nikoli ne bo poznala niti matere niti očeta. Vsi ostali otroci pa morajo skrbeti za vsakdanji zaslužek. Danes rabi na polju sosed pomoč, jutri jo bo rabil kateri drugi. Auščevi otroci hodijo od sosed do sosed in se preživljajo. Celo osemletni Lojzek že stopi k sosedu, da si tudi on priloži kos kruha in morda celo nekaj dinarjev, da bo imel za čevlje in za obleko za zimo.

Vsak pošten človek pa dobro ve, da bo tudi za Auščave treba kako drugače poskrbeti.

Postanite oskrbniki in varuhi sirot!

OTROCI PIŠEJO

Naš prihod v barake
 Z avtomobili so nas odpeljali daleč v Italijo. Ustavili smo se pred ograjo, z žico spleteno. Tam so bile barake.

Vsi smo jokali. Bili smo lačni in žalostni. Potem so nas porazdelili po barakah. Dali so nam juho — navadno vodo — ki smo jo zabelili s svojimi solzami.

Mislili smo na to, kje je naša hišica, postelja, naša kravica, ki nam je dajala mleka. Z jokom smo se vlegli na trda tla.

Marijan Grajš

(Rojen 13. 8. 1936 na Malinišču. V družini je pet otrok, ki so vsi telesno zaostali zaradi internacije. Dom je uničen, žive v velikem pomanjkanju.)

Grozodejstva fašistov

V našo vas so prišli italijanski fašisti, pobrali vse moške in jim zapovedali, da jim morajo pokazati pot v gozd in da se bodo potem takoj vrnili. Prišli so do vasi Preza. Tam so jih vseh šestnajst pobili, prej pa grozno mučili. Nekateri so krali, druge pobili s puškinih kopitom. Sekali so jim prste, rezali ušesa in jih na vse mogoče načine mučili. Pobili so jih pa samo zato, ker niso hoteli povedati, kje so partizani.

Ko smo v naši vasi zvedeli, smo šli mrtve gledat. Našli smo jih grozno razmesarjene. Hudo mi je bilo takrat in jokala sem. Spoznala sem, da so fašisti hudobni ljudje.

Ana Jurjevič
 (Rojena 3. II. 1932. Dve leti mi obiskovala šole.)

Sprejemajte otroke v svojo družino!

Pomagajte pri ustanovitvi mladinskih domov!

Za republiko!

Delavstvo tovarne Penca v Novem mestu je imelo dne 16. VIII. sestanek in poslalo Narodni vladi Slovenije sledečo resolucijo:

»Delavstvo tovarne Penca, povezano v enotni organizaciji, se zaveda, kaj je pridobilo s težko borbo in je zato tudi pripravljeno te pridobitve braniti, ker se ne mara več vrniti v razmere stare Jugoslavije. Zato enoglasno izjavlja, da hoče republiko z maršalom Titom na čelu in ne monarhije s kraljem, ki je zapustil svoje ljudstvo v najtežjih trenutkih.«

Naj živi enotno delavstvo v novi in boljši Jugoslaviji!

Na zborovanju članstva vseh petih podružnic Zveze finančnih uslužbencev v Ljubljani je bila soglasno in z velikim navdušenjem sprejeta resolucija, ki pravi, da »zborovalci izjavljajo svojo enodušno voljo in zahtevo, da se po teži štiriletni osvobodilni borbi da naši državi končna oblika, oblika, ki tli v srcu vseh jugoslovanskih narodov: republika«. V monarhiji vidijo vrnitev starega reda, nacionalne nesvobode in zatiranja delavskega stanja. Izjavljajo, da so trdno prepričani, da le z republikansko obliko vladavine more priti do najpopolnejšega izraza suverenost vseh jugoslovanskih narodov in obsojajo izdajalsko delo reakcije s pobežljivim Petrom Karadjordjevičem na čelu, obsojajo veleizdajalsko delo, ki skuša znova razdružiti jugoslovanske narode, ki so si prav v tej domovinski vojni s krvjo izvojevali bratstvo in enotnost.

V tovarni za klet v Ljubljani je bil množični sestanek vsega delavstva. Podan je bil izrpen referat o potrebi izgradnje naše porušene domovine, o amnestiji ter o bodoči ureditvi naše države z ozirom na volitve v konstituinto. Sprejeta je bila resolucija proti vrnitvi v domovino ubeglega kralja Petra. Vse delavstvo in nameštstvo se je soglasno izjavilo za republikansko obliko države ter istočasno izreklo neomajno zvestobo našemu velikemu voditelju in tovarišu maršalu Titu ter naši narodni oblasti.

Tudi novorojenčke je treba preskrbeti

Rdeči križ Slovenije je dal 500 m blaga, iz katerega režejo in šivajo mladinke ženske obrtne šole srjačke in pleničke za naše najmlajše. S pokrtnovalnim delom, ki traja že od prvih dni avgusta, so mladinke oduzele marsikateri materi pretečo skrb.

NAŠE GOSPODARSTVO

Delo finančnega odbora
začasne narodne skupščine

Pretekli četrtlet se je prvič sestala finančni odbor začasne narodne skupščine pod predsedstvom narodnega poslanca Branka Zlatariča.

Zakon o razpolaganju z državnimi dohodki

Namen prvega zakona je postaviti osnovna načela udeležbe zveze, federalnih ednic in narodnih odborov pri državnih dohodkih.

Zakon o taksah

V petek in soboto se je nadaljevalo zasedanje finančnega odbora, ki je razpravljalo o predlogu zakona o taksah.

Zakon o ureditvi plačilnega prometa z inozemstvom

Pri razpravi o predlogu zakona o ureditvi plačilnega prometa z inozemstvom je bilo poudarjeno, da ima zakon značaj okvirnega zakona.

da, da pospešimo njeno rast in da bo v njej čim več beljakovin. Če predhodni pridelki morda ni bil gnojen s hlevskim gnojem, damo v ta namen 120 kg kakega dušičnega gnojila na hektar.

Kosti in krmili začnemo rž, ko je šele 30 do 40 cm visoka, torej prej ko se razvije v steblo.

Ako se rž že jeseni tako krepko razvije in se je bati, da bi se pod dolgotrajno smežno oedejo zadušila in segnila, je dobro, da jo že jeseni prvič pokosimo, kar pa seveda povzroča, da je pomladna košnja bolj poznana.

1) Grašično-ržena mešanica. Za to mešanico prideta v poštev ozimna ali panonska grašica in ozimna rž, ki jo sejemo koncem avgusta in v prvi polovici septembra. Na hektar

je treba posejati 120 do 140 kg grašice in 40 kg rži. Izjemoma lahko vzamemo mesto rži pšenico. Zelo dobro uspeva grašica v težki nekoliko vlažni zemlji.

Po prvi košnji spomladaj nam grašično-ržena mešanica kaj hitro zoget zraste in jo lahko še enkrat kosimo. To pa seveda le, če se nam ne mudi za kakšno drugo pomladansko posevke po končani prvi košnji.

Za prvo košnjo rži in grašično-ržene mešanice, ki nam daeta najzgodnejšo zeleno krmno, pridejo na vrsto poleg pašne še druga zelena krmila, predvsem detelje. Od teh rajtukai še posebej omenimo rdečo deteljo ali inkarnatko, ki jo je treba sejati za spomladno zeleno krmno zadnje dni avgusta ali prve dni septembra.

Izplačevanje potrdil, izdanih ob zamenjavi okupacijskih novčanic

V zvezi z zakonom o razširjenju na področje Slovenije veljavnosti zakona o izplačevanju potrdil, izdanih ob zamenjavi okupacijskih novčanic in o razpolaganju s terjatvami na vezanih računih, kakor tudi o izplačevanju potrdil, izdanih na okupacijske novčnice, ki niso bile zakonito plačilno sredstvo v kraju zamenjave in za katere pri polovitvi ni bila izplačana ustrežna vrednost v dinarjih DFJ ali del te vrednosti, objavlja ministru za finance Narodne vlade Slovenije, da se bo 28. avgusta 1945. začelo izplačevanje potrdil, izdanih na bivšem denarnem področju italijanske lire, nemške marke in madžarskih peng.

Potrdila bodo izplačevali naslednji denarni zavodi:

- Ljubljana: Poštna hranilnica: Serija I od št. 23.576 do 23.950, od št. 25.451 do 27.700, od št. 27.701 do 28.325, od št. 35.826 do 38.000. Narodna banka: Serija I od št. 28.326 do 35.825, od št. 45.901 do 47.150. Denarni zavod Slovenije: Serija I od št. 21.576 do 22.825, od št. 22.826 do 23.575, od št. 23.576 do 25.450, od št. 43.901 do 44.500. Državna Hipotekarna banka: Serija I od št. 21.576 do 22.825, od št. 22.826 do 23.575, od št. 23.576 do 25.450, od št. 43.901 do 44.500.

ja I od št. 6476 do 6975, od št. 20.876 do 21.575, od št. 44.751 do 44.775, od št. 45.776 do 45.850, od št. 47.151 do 47.225, od št. 47.526 do 47.550. Maribor: Denarni zavod Slovenije, podružnica: Serija I od št. 2451 do 3175, od št. 8576 do 9650, od št. 10.376 do 10.900, od št. 11.076 do 11.450, od št. 11.776 do 12.475, od št. 12.476 do 12.875. Celje: Denarni zavod Slovenije, podružnica: Serija I od št. 1 do 450, od št. 2101 do 2350, od št. 3326 do 4700, od št. 13.001 do 13.350, od št. 13.701 do 14.300, od št. 14.401 do 15.050, od št. 15.101 do 16.100, od št. 16.326 do 16.375, od št. 20.176 do 20.700. Kranj: Denarni zavod Slovenije, podružnica: Serija I od št. 876 do 1950, od št. 5076 do 6475, od št. 7001 do 7525, od št. 7526 do 8575, od št. 16.376 do 16.425, od št. 38.876 do 39.000, od št. 39.076 do 39.800, od št. 45.001 do 45.375. Murska Sobota: Denarni zavod Slovenije, podružnica: Serija I od št. 16.426 do 20.175. Ministrstvo za finance Slovenije.

Konferenca je sprejela odločbo zveze neha ministrstva za industrijo, da ne bosta v prihodnji izdelovalni dobli obratovali sladkorni tovarni v Osijeku in v Belem Manastirju, enako da se količine sladkorne pese iz Bačke predelajo v sladkorni tovarni v Novem Vrbsu. Prizadeletni tovarnam bo omogočeno, da vzdržijo svojo obratovno sposobnost do naslednjega leta.

Ker je treba računati s številnimi težkocami, je bilo priporočeno, naj začne tovarna v Cupriji s predelavo sladkorne pese že v prvi polovici septembra, tovarna v Beogradu v drugi polovici septembra ali v začetku oktobra, tovarna v Vojvodini pa naj bi začele z delom v drugi polovici septembra.

Tovarne, ki predelujejo sladkorno peso drugih tovarn, so dolžne dati tovarnam, ki pošiljajo peso v predelavo, odgovarjajočo količino sladkorja in suhih rezancev za izplačilo proizvajalcem. Konferenca se je zedinila, da se izplačuje sladkorna pesa po odločbi Gospodarskega sveta tako, da se da proizvajalcu po 2 kg sladkorja za stot peso. Pravne in fizične osebe, ki bodo dobile sladkor, bodo upravičene razpolagati z njim, kakor bodo hotele. Konferenca je bila mnenja, da se morajo vsi lanskej dolgovi proizvajalcem sladkorne pese poplačati letos v celoti, da se ne bi zmanjšal ugled sladkornih tovarn in preko njih državnih oblasti.

Konferenca je ugotovila katere količine goriva in mazil so potrebne in v kakšnem toku jih je treba dobaviti poedinim tovarnam. Stalno osebje letos nezaposlenih tovarn je treba zaposliti v tovarnah ne samo pri delih, za katere je kvalificirano, temveč tudi pri drugih sorodnih delih. V vsakem primeru je treba osebje izkoristiti do najvišje mere.

Organizacija uprave narodne imovine

Zvezni minister industrije Andrija Hebrang je predpisal pravilnik o organizaciji Državne uprave narodne imovine, s katerim se ustrežajoča strokovna zveza in federalna ministrstva pooblašča za upravljanje in izkoriščanje imovine, ki je po odloku AVNOJA z dne 21. novembra 1944 stavljena v pristojnost državne uprave narodne imovine.

Na strokovna zveza in federalna ministrstva se prenese finančna in računarska kontrola nad poslovanjem gospodarskih podjetij. Poslovno vodstvo teh podjetij preide na strokovna ministrstva. Državna uprava narodne imovine na obdrža v pogledu narodne imovine naslednje naloge: 1) dajanje smeric in vršenje kontrole nad delom federalnih uprav narodne imovine, 2) zaščita imovinski-pravnih interesov države, evidenca in pravno čuvanje imovine, dajanje pravnih mišljenj in vodenje pravnih sporov, 3) postavljanje upraviteljev selvestrov v sporazumu s strokovnim pristojnim ministrstvom, 4) vodenje evidence celokupne imovine, ki je na podlagi omenjenega odloka AVNOJA prešla v državno last ali pod selvestrov.

V neposredno pristojnost državne uprave narodne imovine spada nadzorstvo nad imovino, ki ima splošen pomen. V primeru nejasnosti ali ima določena imovina splošen pomen ali razdelitev državne uprave narodne imovine so državni uslužbenci. Državna uprava narodne imovine bo imela svoj samostojni proračun, ki se bo dopolnjeval s sredstvi splošnega državnega proračuna.

Odločba o odkupnih cenah sena

Ministrstvo za trgovino in preskrbo je z odločbo (V. št. 248/3) z dne 24. t. m. predpisalo v sporazumu z ministrstvom za kmetijstvo najvišje odkupne cene za seno začasno takole: Deteljno seno 210 din za 100 kg, sladko seno 170 din za 100 kg, kislno seno 130 din za 100 kg. Prekrasčenje gornjih cen je kaznivo po zakonu o pobjujanju nedopustne spekulacije in gospodarske sabotaže.

Odločba o cenah piva

Ministrstvo za trgovino in preskrbo je z odločbo (V. št. 240/1) z dne 24. t. m. predpisalo v sporazumu z ministrstvom za industrijo in rudarstvo najvišje cene piva začasno takole:

Pivo v sedih: pri prodaji za drobno 10,50 din za liter; pivo v steklenicah: pri prodajalcu 6,45 din, pri prodaji na drobno 7 din za liter. V gornjih cenah ni vračunana mestna trošarina. Cene pri prodajalcu veljajo franco pivovarstva.

Za okrogno mesto Ljubljano se določa cena pri prodaji na drobno vključno mestno trošarino takole: pivo iz sode: 1 liter 13,50 din, 1 vrček (pol litra) 7 din, 1 čaša (3 dcl) 4 din; pivo v steklenicah: 1 steklenica 8 din.

Prekrasčenje gornjih cen je kaznivo po zakonu o pobjujanju nedopustne spekulacije in gospodarske sabotaže. Ta odločba stopi takoj v veljavo.

Odkupne cene za klavne konje

Ministrstvo za trgovino in oskrbo je z odredbo z dne 22. t. m. določilo odkupne cene za klavne konje: začasno: I. razred 5 din za 1 kg, II. razred 4 din za 1 kg, III. razred 3 din za 1 kg. Cene veljajo za živo težo pri prodajalcu.

Uredba o državnih tiskarni v Beogradu

Zvezna vlada je izdala 23. julija t. l. uredbu o državnih tiskarni v Beogradu (glej prilogo Uradnega lista z dne 22. t. m.), ki določa v glavnem naslednje. Državna tiskarna v Beogradu je državna gospodarsko-prosvetna ustanova pod nadzorstvom zveznega ministra za prosveto. Podjetje izvršuje tiskarska, grafična in knjigovodska dela za potrebe državnih uradov, ustanov in podjetij DFJ. Tiskarna ima izključno pravico tiskati in izdajati in prodajati: a) vse obrazce in formulare, depozitne knjige, delovodnike, predpise in podobno za zveza ministrstva in njihove področne ustanove; b) listine za inozemstvo (potne liste); c) vse take tiskovine, ki se potrebujejo samo za službeno rabo zveznih ministrstev in njihovih področnih ustanov; d) vse tisto, kar je odrejeno v vladnem odloku z dne 10. II. 1945. (tiskanje Službene lista DFJ, zbirke zakonskih odlokov). Tiskarna sme sprejemati za nabavo naročila za kulturno-prosvetne in nacionalne namene in je oproščena vseh državnih davčnin.

Kartonažerja (MOJSTRA)

za Bergrad se sprejme. Naslov: Hotel Slon, vratar. 1961-A

POZOR! POZOR!

Ako želite dobro, pravo staro srbsko slivovico (ljuto) jo lahko dobite še nekaj dni od pet litrov dalje

pri „Starem Tišlerju“

(Kolodvorska 33) Razprdajava tvrka »Podrum Batae iz Obrenovca. — Cene nizke. — Gostilničarji dobijo po nižji ceni!

Zvišanje preživitve upokojencem

Po dosedanjih začasnih predpisih so prejemali državni in samoupravni upokojenci preživnino v višini 70% prejemkov, ki so jim pripadali po predpisih, veljavnih na dan 1. aprila 1941.

Dokler ne bo izvedena revizija pokojnin, odrejena z odlokom zvezne vlade od 19. decembra 1944, in da se odpomore upokojencem z najnižjimi pokojninskimi prejemki, milostnimi oskrbinami, podporami itd., je Narodna vlada Slovenije izdala odredbo št. 1114 od 25. t. m., s katero se preživnino upokojencem zvišajo. Po tej odredbi bodo prejemali od 1. septembra t. l. dalje vsi pokojninski upravičenci ne, kakor doslej samo 70%, temveč 100% prejemkov, ki so jim pripadali po predpisih, veljavnih 1. aprila 1941. To se pravi, da bodo prejemali toliko dinarjev DFJ, kolikor so v aprilu 1941 prejeli dinarjev po tedanjih predpisih.

Hkrati s tem zvišanjem se je zvišal tudi minimalni znesek pokojnine, in sicer od 500 na 1.000 din na mesec. Od 1. septembra t. l. dalje bodo torej tudi upravičenci z najnižjimi prejemki dobivali vsak mesec vsaj 1.000 din. Maksimalna višina pokojninskih prejemkov pa je ostala določena z 2.400 din na mesec.

Pri tem je treba poudariti, da gre tu le za začasno preživnino, se pravi za prejemek na pokojnino, ki se bo dokončno ugotovila z revizijo. Glede tega pravi čl. 5. spredaj navedenega odloka zvezne vlade dobesedno: »Če bi znalsla pri pregledu ugotovljena pokojnina pokojninskega uziivalca več, kakor podpora, ki se mu je izplačevala po tem odloku, mu državna blačajna ustrezno razliko dodatno izplača.« Omenjene komisije za izplačevanje bodo začele v kratkem delovati, delo bodo pa morale kar se da pospešiti.

Že zdaj poskrbi za čim zgodnejšo spomladno krmno

Vsak živinorejec dobro ve, da je žrnsko krmiljenje živine najkorajše. Zato pa jeseni odlašaj z začetkom rednega suhega krmiljenja živine v hlevu, dokler ne more spomladaj na skuša skrajšati in čimprej prenehati s suhim krmiljenjem s tem, da pride-la čim zgodnejše zeleno krmno.

Takšno zeleno krmno nudita živinorejcu rž in grašično-ržena mešanica. Obedve sta vmesni pridelki in zapustita spomladaj godno in plevela čisto zemljo tedaj, ko je čas za saditev krompirja, setev koruze za zrnje ali zeleno krmno itd., kar je prav zlasti onemu, ki nima obilo zemlje.

1) Rž za zeleno krmno je treba sejati v dobro nagnjeno zemljo in

K postaviti komisije za pobjujanje nedopustne spekulacije

Na osnovi zakona o pobjujanju nedopustne spekulacije in gospodarske sabotaže je Mestni narodno osvobodilni odbor, kakor smo že poročali v nedeljski številki, imenoval 5 člansko komisijo z nalogo, izslediti primere nedopustne spekulacije in skrbeti za to, da se krivici po zakonu preganjajo. Komisija bo delovala na področju okrognege mesta Ljubljana. Po zakonu je upravičena, da opravi sama zasego živil, ki so predmet kaznivnega dejanja po tem zakonu, če ne presega vrednost 5000 dinarjev. Prav tako ima komisija pravico krivce kaznovati z denarno kaznijo v višini do 2000 dinarjev. V primeru, da bo komisija med postopanjem spoznala, da bi bilo treba rešene od nje same, strožje kaznovati, bo zadevo odstopila okrajnemu narodnemu sodišču. Zoper odločbo komisije je dopustna pritožba na pristojno okrajno narodno sodišče v roku 3 dni. Ta pritožba pa ne bo začela veljati izvršitve kazni, ki jo je komisija izrekla.

S postavitvijo te komisije, katere postopanje mora biti hitro, bo poskrbljeno, da bodo vsi spekulanti, ki se še v veliki meri pojavljajo in delujejo na škodo ljudskih koristi izsledeni in kaznovani. Med temi so mišljeni tudi vsi oni, ki se bavijo z nakupovanjem, prodajanjem ali preizvajanjem blaga, če se vrši zoper veljavne predpise z namenom, da dosežejo neopravičeno, nesorazmerno inmovinsko korist. Največ primerov bo gotovo zaradi prekrasčenja po oblastvih določenih cen pri prodaji blaga.

Prebivalstvo naj v lastnem interesu pomaga komisiji izsledovati spekulante s tem, da bo prijavljalo posamezne primere spekulacije kadar koli se bodo pojavili na področju mesta Ljubljane. Prijave naj bodo naslovljene na komisijo in oddane na Bleiweisovi cesti št. 22 v vizišči (prilifče).

Posvetovanje z proizvajalci sladkorja

Te dni je bila v Beogradu petdnevna konferenca zastopnikov sladkornih tovarn in njihovih sindikalnih organizacij. Na tej konferenci so razpravljali o vseh vprašanjih, ki se tičejo letošnje proizvodnje sladkorja v vseh tovarnah naše države. Po zbranih podatkih je bilo ugotovljeno, da bodo dale s sladkorno peso posejane površine na področju posameznih tovarn naslednje donose: Beograd 3.000 vagonov, Beje 300, Cuprija 4.500, Cervenka 7.000, Novi Vrbas 7.500, Osijek 1130, in Petrovgrad 10.500 vagonov, skupaj 33.930 vagonov sladkorne pese.

Za predelavo te količine sladkorne pese potrebujejo tovarne 75.000 ton premoga. Doslej je zagotovljenih le 18.000 ton ali 24% premoža. Ker je sladkorna pesa zaradi suše hitreje dozorela, je treba pospešiti dobavljanje goriva, da se bo mogla pravčasno predelati vsa količina sladkorne pese.

Konferenca je sprejela odločbo zveze

Konferenca je sprejela odločbo zveze neha ministrstva za industrijo, da ne bosta v prihodnji izdelovalni dobli obratovali sladkorni tovarni v Osijeku in v Belem Manastirju, enako da se količine sladkorne pese iz Bačke predelajo v sladkorni tovarni v Novem Vrbsu. Prizadeletni tovarnam bo omogočeno, da vzdržijo svojo obratovno sposobnost do naslednjega leta.

Ker je treba računati s številnimi težkocami, je bilo priporočeno, naj začne tovarna v Cupriji s predelavo sladkorne pese že v prvi polovici septembra, tovarna v Beogradu v drugi polovici septembra ali v začetku oktobra, tovarna v Vojvodini pa naj bi začele z delom v drugi polovici septembra.

Tovarne, ki predelujejo sladkorno peso drugih tovarn, so dolžne dati tovarnam, ki pošiljajo peso v predelavo, odgovarjajočo količino sladkorja in suhih rezancev za izplačilo proizvajalcem. Konferenca se je zedinila, da se izplačuje sladkorna pesa po odločbi Gospodarskega sveta tako, da se da proizvajalcu po 2 kg sladkorja za stot peso. Pravne in fizične osebe, ki bodo dobile sladkor, bodo upravičene razpolagati z njim, kakor bodo hotele. Konferenca je bila mnenja, da se morajo vsi lanskej dolgovi proizvajalcem sladkorne pese poplačati letos v celoti, da se ne bi zmanjšal ugled sladkornih tovarn in preko njih državnih oblasti.

Odločba o prosti prodaji in cenah cementa in apna

Ministrstvo za trgovino in preskrbo Narodne vlade Slovenije je z odločbo (V. št. 284/2) z dne 25. t. m. določilo v sporazumu z ministrstvom za industrijo in rudarstvo naslednje: Glede na odločbo ministrstva za trgovino in preskrbo DFJ z dne 9. t. m. 1945., s katero se določijo predmeti, ki spadajo pod načrtno razdeljevanje in na posebno odločbo istega ministrstva z dne 21. t. m. 1945., stavljam cement in žgano apno v prosti prodajo.

Hkratu določamo za cement in živo apno Trboveljske premogokopne družbe naslednje cene: 1. za cement v papirnatih vrečah za vagonске dobave 985 din za tono, franko vagon postaja Trbovlje. 2. živo apno, vagonске dobave 680 din za tono, franko vagon postaja Zagorje.

Natečaj

za sprejem učencev v osnovni telegrafski tečaj šole za zvezo Jugoslovanske mornarice

Na podstavi odločbe komande Jugoslovanske mornarice se bodo 1. oktobra 1945 sprejeli kandidati iz Jugoslovanske mornarice, Jugoslovanske armade in iz meštastva kandidati v osnovni telegrafski tečaj, v katerem se bodo izveščali za telegrafsko panogo službe zveze v Jugoslovanski mornarici. Tečaj bo trajal 6 (šest) mesecev.

Kandidat, ki želi biti sprejet v ta tečaj, mora ustrezati nastopnim splošnim pogojem: 1) biti mora telesno zdrav in sposoben za službo v mornarici; 2) ne sme biti mlajši od 17 in ne starejši od 20 let; 3) da ima priporočljivo karakteristiko; 4) da je dovršil najmanj štiri razrede osnovne šole. Kandidati morajo predložiti svojeručno napisano prošnjo, v kateri navedejo: a) priimek, očetovo ime in ime; b) natančni sedanjí naslov; c) katere šole je dovršil; d) ali in katerega obrta se je učil in koliko časa. Prošnji naj priloži: 1) spričevalo zdravnika (vojaškega zdravnika ali službenega zdravnika narodne oblasti); 2) pisemno obvezo, da bo služil v mornarici štirikrat toliko časa, kolikor bo trajal tečaj.

Kandidati iz Jugoslovanske mornarice in Jugoslovanske armade naj predlože svoje prošnje preko svojih vprvodpredstavljajnih, oni iz meštastva pa preko svojih krajevskih narodnih oblasti. Vojaske odnošne narodne oblasti potrdijo točnost v prošnji navedenih podatkov, opremito prošnje s svojim mišljenjem in preverjeno karakteristiko kandidata ter ovrstijo priloge, nato pa takoj pošljejo Komandi strokovnih šol Jugoslovanske mornarice, Divulje, pošta Trogri, tako da bodo prošnje najkasneje do 15. septembra t. l. pri omenjeni komandi. Kandidati, ki bodo po tem natečaju izbrani, bodo dobili pozitivne neposredno ali preko pristojne oblasti. Na pozivnici bo naveden dan, kdaj naj se kandidati osebno prijavijo v šoli za zvezo Jugoslovanske mornarice. Na podstavi pozitivne naj kandidat zaprosi pri pristojni vojaški oblasti za objavo za brezplačno vožnjo od kraja bivanja do kraja sedeža šole. Kandidati, ki bodo uspešno dovršili ta tečaj in ki bodo v nadaljnjem službovanju v Jugoslovanski mornarici pokazali primeren uspeh, imajo možnost nadaljnjega izpopolnjevanja in napredovanja v podoficirskih in oficirskih činih. Smrt fašizmu! — Svoboda narodu!

Natečaj

za sprejem učencev v osnovni radiotelegrafski tečaj šole za zvezo Jugoslovanske mornarice

Na podstavi odločbe komande Jugoslovanske mornarice se bodo 1. oktobra 1945 sprejeli kandidati iz Jugoslovanske mornarice, Jugoslovanske armade in iz meštastva kandidati v osnovni radiotelegrafski tečaj, v katerem se bodo izveščali za radiotelegrafsko panogo službe zveze v Jugoslovanski mornarici. Tečaj bo trajal 8 (osem) mesecev.

Kandidat, ki želi biti sprejet v ta tečaj, mora ustrezati nastopnim splošnim pogojem: 1) biti mora telesno zdrav in sposoben za službo v mornarici; 2) ne sme biti mlajši od 17 in ne starejši od 20 let; 3) da ima priporočljivo karakteristiko; 4) da je dovršil najmanj štiri razrede osnovne šole. Kandidati morajo predložiti svojeručno napisano prošnjo, v kateri navedejo: a) priimek, očetovo ime in ime; b) natančni sedanjí naslov; c) katere šole je dovršil; d) ali in katerega obrta se je učil in koliko časa. Prošnji naj priloži: 1) spričevalo zdravnika (vojaškega zdravnika ali službenega zdravnika narodne oblasti); 2) pisemno obvezo, da bo služil v mornarici štirikrat toliko časa, kolikor bo trajal tečaj.

Kandidati iz Jugoslovanske mornarice in Jugoslovanske armade naj predlože svoje prošnje preko svojih vprvodpredstavljajnih, oni iz meštastva pa preko svojih krajevskih narodnih oblasti. Vojaske odnošne narodne oblasti potrdijo točnost v prošnji navedenih podatkov, opremito prošnje s svojim mišljenjem in preverjeno karakteristiko kandidata ter ovrstijo priloge, nato pa takoj pošljejo Komandi strokovnih šol Jugoslovanske mornarice, Divulje, pošta Trogri, tako da bodo prošnje najkasneje do 15. septembra t. l. pri omenjeni komandi. Kandidati, ki bodo po tem natečaju izbrani, bodo dobili pozitivne neposredno ali preko pristojne oblasti. Na pozivnici bo naveden dan, kdaj naj se kandidati osebno prijavijo v šoli za zvezo Jugoslovanske mornarice. Na podstavi pozitivne naj kandidat zaprosi pri pristojni vojaški oblasti za objavo za brezplačno vožnjo od kraja bivanja do kraja sedeža šole. Kandidati, ki bodo uspešno dovršili ta tečaj in ki bodo v nadaljnjem službovanju v Jugoslovanski mornarici pokazali primeren uspeh, imajo možnost nadaljnjega izpopolnjevanja in napredovanja v podoficirskih in oficirskih činih. Smrt fašizmu! — Svoboda narodu!

Mali oglasi

Cenjene čitatelje s štajarske, ki se zanimajo za nakup in prodajo raznih predmetov, naštetih med našimi oglasi, pozivamo, da se v svrhu vseh informacij, podatkov, naslovov itd. obračajo neposredno na našo podružnico v Celju in Mariboru.

JAVNA BORZA DELA

LJUBLJANA - DELAVSKI DOM

Razpoložljiva mesta za moške:
Stuho dobil:
8 hlavocev, 6 delavcev za sekanje drv, 2 delavce mlinerjev, 15 stavbenih ključavničarjev, 2 žagarja, 2 mizarja, 3 krojaški pomočniki, 1 klobučar, 1 torbar, 40 čevljarških pomočnikov, 1 kuhar, 70 zidarjev, 32 delavcev k stavbarstvu, 37 tesarjev, 1 instalaterski vajenec, 1 kleparski vajenec, 1 dimnikarski vajenec.

Razpoložljiva mesta za ženske:
Stuho dobila:
2 izučeni delavci za izdelovanje metal.

SLUŽBE iščejo

BUDARSKI INŽENJER, brezposeln, išče kako službo tudi kot risar, meriac, izkušeni inženir, pisarniški sluga in podobno. Obenem bi lahko poučeval rusično. Najrajši na deželi. Naslov: Ljubljana, Beethovnova 4, suteran 2. 8440-1

FRIZERKA, večša vseh v stroko spadajočih del, išče namestitev v Celju. Ponudbe na oglasni oddelček »Slovenskega poročevalca« v Celju pod »Dobra moč«. 8465-1

MESTO POSTREZNIŠKE isčeta gospodinjica, stari 22 do 24 let, v boljše strojem hotelu ali dobro idioči gostilni. Ponudbe na podružnico »Slovenskega poročevalca« v Celju pod »Slavica«. 8388-1

TEGOVSKI POMOČNIK špecharske stroke začetnik želi primerne zaposlitve. Naslov v Javni borzi dela. 8453-1

ASISTENTINJA z večletno prakso išče zaposlitve takoj pri privatnem zdravniku ali v ambulanci. Ponudbe na Jav. borzo dela pod »Takoj 22«. 8451-1

MOSKA PISARNIŠKA MOČ z večletno prakso, večša stajarska, knjigovodstva, z znanjem nemščine in deloma stenografije išče namestitev kjer koli v Ljubljani ali njeni okolici ali v večjem kraju Gorjskega Naslova v Javni borzi dela pod »Nastop čimprej«. 8370-1

KOT BLAGAJNARICA, pisarniška moč ali kar koli drugega želi namestitev gospodinjica. Ponudbe na Javno borzo dela pod »Slavica«. 8410-1

STAREŠI SERVICIER, spreten v serviranju in pospravljanju, išče primerne službe v večjem podjetju ali menzi. Ponudbe pod »Servicier« na Javni borzi dela. 8383-1

DVE TEG. POMOČNIKI isčeta službo po možnosti v zadruzi okraja Celje ali Savinjske doline. Naslov v podružnici »Slov. poroč.« v Mariboru. 8252-1

SAMOSTOJNA FRIZERKA, mlajša, išče stalne zaposlitve v boljšem salonu. Ponudbe na Javno borzo dela pod »Takoj 20«. 8381-1

SLUŽBO dobe

MLINARSKEGA POMOČNIKA izvoženega sprajmca z vsjo oskrbo v hiši, štajarski imajo prednost. Bertonecelj Franc, vlačijni mlina, Domžale. 8262-2

TRI PISKARSKA MOJSTRE, starejše, potrebujejo. Vrtniški, Novi Sad, Tufoška 32.

TRGOVSKEGA ZASTOPNIKA, večšega v papirni stroki, proti fiksnu plači in proviziji išče podjetje. Naslov v Javni borzi dela. 8418-2

VEČ DELAVCEV, težakov sprejemam takoj. Hrana in stanovanje pri podjetju. Sonca Ivan, Bled, Rečica 120. 8414-2

KUHARICO, samostojno, za gostinstvo sprejemam takoj. Stane Zalar, 8438-2

20 ŠPEČERJEV za vožnjo s kamijoni sprejme veleprodajete v Ljubljani. Ponudbe na Javno borzo dela. 8455-2

VEČ KROJAŠKIH POMOČNIKOV za boljše delo sprejme Smolnikar Marko, krojašč pri Turku Domžale. 8314-2

POSTREZNIČKA ZA POSPRAVLJANJE poslovnih prostorov, iščem. Zglašiti se v Foto Studio Potrč, Sebnburgova ul. 6. 8374-2

GOSPODINJSKO POMOČNIČKO srednjih let, samostojno kuharico, sprejemam takoj. Hrana in plača dobra. Naslov v Javni borzi dela. 8380-2

VAJENCI

16LETNA DEKLICA ubožnih staršev, zdrava in poštna, se želi izučiti šivilje obrti. Ponudbe prosim na naslov: Valentin Katajev, Edla, Lovčeva 190. 8377-3

CEVLJARSKI VAJENEC z deželne išče namestitev za vso oskrbo. Stojcar Ciril, Vel. Gaber 11., pošta št. Vid pri Stični. 8424-3

ZASLUŽEK

BUSČINO poučujem po zelo uspešni metodi. Za gradim 11. 8242-4

DEKLICO, snažno in zdravo, sprejemamo E enoletnem otroku za popoldna. Naslov v oglasnem oddelku »Slov. poročevalca«. 8276-3

VAS ŠIVALNI STROJ je potrebno temeljito urediti in očistiti. Oddajte vaš naslov v oglasnem oddelku »Slov. poročevalca« pod »Pocenta«, pa vas obišče. 8450-4

PRODAJA

ZICO, jekleno, pleteno (vrh) 20-25 mm, več metrov prodam, Franc Makčič, Vr. Domžale. 7365-5

RADIO SOBAVE Super 229/II, izmenični tok 110-240 V, 3 proti 1, in velikostno ogledalo 2x1 m prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenskega poročevalca«.

UGODNO PRODAMO: specialni termometer +120°C -150°C; električni masažni aparat; 2 novi pokeri igri, majhen hišni štop, posebno ščitnico, električne luči in lustre, ovratnice, citre, citre, lepe, moški bicikel, istoimerna elektroštevca, pisarske števca, električne kuhalnike, 20metrsko merilo, »Metalica«, Gospoščeva c. 16, drevje, nasprotno Delavčevega doma. 8415-5

RADIO »Engelen« čevni, prodam. Oglasno 2. do 3. ura. Naslov v oglasnem odd. »Slovenskega poročevalca«. 8307-5

ZENSKE CEVLJE št. 38, nove, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Slov. poročevalca«. 8412-5

ZNAMKE, pokrajinske, serija 16 kosov, pretiskane in nepretiskane, prodam. Oglasno po 18. uri. Naslov v oglasnem oddelku »Slov. poročevalca«. 8412-5

KLAVIRSKO HARMONIKO, 120 basov, 4-1 register, črno, predvojno, prodam. Oglasno po 18. uri. Naslov v oglasnem oddelku »Slov. poročevalca«. 8411-5

DVE OMARI, kitaro in modro platneno delovno obliko prodam. Strelška ulica št. 10. 8439-5

KOLO znamke »Steyer«, tovarniško, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Slov. poročevalca«. 8438-5

BLAGO, dobro, za moško obleko prodam ali zamenjam. Vprašati: Rimska cesta št. 9/II vrata. 8437-5

POHISTVO in različne stvari prodam. Trubarjev trg 2, Kranj. 8407-5

GLOBOK VOZILEK, lepo ohranjen, prodam. Kozina, Tabor 6/II. 8406-5

MOSKO SUKINJO, spomladansko, sivo, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenskega poročevalca«. 8400-5

DAMSKO JOFO, krzno in čevlje št. 39, črne, vse dobro ohranjeno, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenskega poročevalca«. 8399-5

JEDILNO politirano, trd les, zelo dobro ohranjeno, prodam. Oglasno med 2. in 3. uro. Naslov v oglasnem odd. »Slovenskega poročevalca«. 8301-5

BENCINSKI MOTOR, 12 ks., nepokvarjen, in sklopniški, 50 cm širok, kombi, niran, prodam. Naslov v podružnici »Slov. poroč.« v Mariboru. 8387-5

ENAJST PLEMENSKIH RAC in 5 kokoši, 1 leto stare, prodam. Brinovec, Ob Zelci jami 15. 8401-5

NAMIZNI PIRT (juta) in zlat poročni prstan prodam. Naslov v oglasnem odd. »Slovenskega poročevalca«. 8460-5

GLOBOK VOZILEK, dobro ohranjen, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Slov. poročevalca«. 8458-4

ZENSKE CEVLJE št. 38, črne, nizke, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Slov. poročevalca«. 8458-4

MOSKE CEVLJE št. 42, lakaste in koncertne citre prodam. Smartinska cesta 14. 8462-5

KLAVIRSKO HARMONIKO z 48 basov, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Slov. poročevalca«. 8442-5

MOSKO ŠPORTNO KOLO z dinamom prodam. Franc, Križevniška ul. 5, II. nadstropje. 8441-5

OTROŠKO ROŠARICO, novo, na koleščih, 35 cm široka, 35 cm dolga, prodam. 8421-5

KOZO mladicarico prodam. Jurčičeva pot 67, ob Bistriški cesti. 8420-5

KOZO z dvema mladicama in nekaj jarek prodam. Poisve se: Tomazevc 43. 8269-5

SPORTNI VOZILEK, nov, napredaj, Naslov v oglasnem oddelku »Slov. poročevalca«. 8445-5

DESKE VISOKE CEVLJE št. 36, skoraj nove, prodam. Naslov: Trnovski priatan 26, pritižje. 8443-5

MOSKO ZAPLETNO URO, novo, in radio, št. 44, ženski pulover zamenjam za odelček »Slov. poroč.«. 8328-5

SKROBLJENIK prodam, Janežičeva ulica št. 11. 8369-5

KAUČ, orehov, z žimo, novo, krasen, volneno sivo jopico, dolgo, pleteno, pleteno hlačko za dvoletnega otroka ali posejelo pregrinjalo, gradl za 2 šimicni, svilo za odeljo, čevlje št. 37, rabljene, prodam ali zamenjam. Javornikova 3/III. desno. 8465-5

DECIMALNO TISHTNICO za 300 kg, razno rabljeno pobitvo, rabljena okna s šipami in razne druge predmete prodam. ABC, Ljubljana, Medvedova c. 8, poleg kolodvora Šiška. 8252-5

LJUBLJANSKI ZVON, I. letnik v nekoliko poškodovani vezavi, prodam. Ponudbe pod »Ljubljanski zvon 1891, na ogl. odd.« »Slov. poroč.«. 8249-5

KUHINJSKO OPREMO, novo, še ne pisano, prodam. Trnška c. 56. 8426-5

ZRAČNICE in plašča, neva, za kolo prodam. Zelena jama, Bernikerjeva ulica št. 11. 8426-5

ELEKTRIČNI KUHALNIK (ena plošča) prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Slov. poročevalca«. 8425-5

KROZNIČKE, predvojni material, prodam. Naslov v ogl. odd. »Slov. poroč.«. 8248-5

OKOPALNIK, nov, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Slov. poroč.«. 8422-5

SPORTNI VOZILEK, majhna, zelo poceni prodam. Cesta na Bežanik 5/II. 8421-5

MODRO BLAGO za ženski plašč in golzertice št. 38 napredaj. Naslov v oglasnem oddelku »Slov. poročevalca«. 8420-5

KITARO, citre, klarinet, flavto, staro vrlo, veliko, pozavono, brač in gajde druge stvari ugodno prodam. Stari trg št. 24, trgovina Vrtnički. 8417-5

OTROŠKI VOZILEK, globok, temnomoder, odlično ohranjen, s predvojni gumami in krogličnimi ležaji prodam. Naslov v ogl. odd. »Slov. poročevalca«. 8421-5

KOLO, mosko, skoraj novo, športno, s prestavi, prodam. Naslov v oglasnem odd. »Slov. poročevalca«. 8447-5

OTROŠKI TRICKEL, I. dvoedeln in I. troedeln otro, damskie rjave čevlje št. 38 in 2 vinski soda za 200 in 164 gramov. Sv. Petra nasip 43. 8288-5

FOTOAPARAT »BEIRAK«, optika 6x9, Juwelle anastigmat 1:6.3 F. 10,5 cm, malo rabljen, prodam. Kocenova ul. 11. 8446-5

OTROŠKI VOZILEK, globok, opremljen, prodam ali zamenjam za posteljno perilo. Zalašček, 8281-5

FRIZERKE APARATE, citre, radio, poštno, prodaj »Bajšič«, Maribor, Metličeva 1. 8289-5

KUPIM

PREDEVO OVOJO VOLNO kupim ali zamenjam. Jost Fluhar, Pesnica. 8006-5

SPALNICO, boljše, kuhinjo in kauč kupim. Naslov v ogl. odd. Sl. Por. 8210-6

SENO kupim ali zamenjam za prvovrstno suha bukova drva. Naslov v ogl. odd. Slov. Por. 8211-6

RADIO-ZARNICO CBL 1 ali CBL 6 takoj kupim. Studio Polič, Sebnburgova ulica 6. 8378-6

SPALNI FOTELJ, dobro ohranjen, takoj kupim. Naslov v upravi »Slov. poročevalca«. 8376-6

ZARNICO za radio Radione E. I. 11 kupim. Jernejeva 1, Hostnik. 8178-6

ZA BOLNO ZENCO kupim dobro ohranjeno, lepo plačo za opiranje. Ponudbe z naslovom na oglasni oddelček »Slov. poročevalca« v Mariboru pod »Palica«. 8339-6

KAUČ, nov ali dobro ohranjen, ali kompletno samsko sobo, kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Slovenskega poročevalca«. 8428-6

KOPELENO SPALNICO kupim, imajo dve na »Slov. poročevalca« pod »Spalnica 12«. 8365-6

POSNEMALNI STROJ za usnje (Schärfmaschine) kupim. Hribcnik Avgust, sploš. sedlarski in mizarški usnj. izd. d. d. Ljubljana, Tyrševa 37. 8376-6

BRESKOVE KOŠČICE za seme od poznih sort kupim ali zamenjam za dreve. Drevniska Dolinšek, Kamnica pri Mariboru. 8403-6

MODRO KOLO, dobro ohranjeno, OKW ali podobno do 250 cm, kupim ali dam protitrdnost. Ponudbe na ogl. odd. »Slov. poroč.« pod »Motor 9«. 8416-6

FRIZERJI! Havbo, motorno, ali na Pön kupim ali zamenjam za trajni aparat. Kalon Pirc, Florjanska ul. 6. 8433-6

ZENSKE SKORNJICE št. 38 ali 38 in pol, dobro ohranjene, kupim. Naslov v ogl. odd. »Slov. poročevalca«. 8444-6

ZAMENJAM

RADIO znamke »Telefunken« zamenjam za pisalni stroj kovček. Ponudbe na oglasni oddelček »Slov. poročevalca« pod »Telefunken«. 8366-7

BLAGO, siyo za moško obleko, predvojno, v suhih, plašč Klobuk št. 55 in nova moška boks-čevlje št. 43 zamenjam za dober radijski aparat. Naslov v podružnici »Slov. poroč.« v Mariboru. 8409-7

NOVO POHISTVO zamenjam po želji za krojaški šivalni stroj, škornje ali KOV. Naslov v podružnici »Slovenskega poročevalca« v Celju. 8404-7

MOSKO KOLO znamke »Adler«, skoraj novo, z dinamom ključavnico zamenjam za žensko kolo ali prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Slov. poroč.«. 8396-7

ZENSKE CEVLJE in ženske čevlje št. 37 zamenjam za moško obleko. Naslov v podružnici »Slov. poroč.« v Mariboru. 8402-7

TRI ST. FOTOAPARATE, dobre gozjarice št. 44, ženski pulover zamenjam za linolej-eteroprogl ali tekač, divan, kauč z doplačilom. J. Jošt, Pražakova ulica št. 17/II. 8322-7

GOJZERJE št. 38, močne, zamenjam za nizke; iste št. 31 zamenjam za 34, različno doplačam. Naslov v oglasnem odd. »Slovenskega poročevalca«. 8233-7

VNAJEM

HIŠO v zamenj v našem ali grem kot hišnik. V pošto pride tudi hiša na deželi. Ponudbe pod »Strogo zaupni naslovi pri podružnici »Slov. poročevalca«, Kranj. 8408-9

GOSTILNO kjer koli z inventarjem ali brez njega v zamenj v našem. Ponudbe na oglasni oddelček »Slov. poročevalca« pod »Gostilnac«. 8418-9

POZOR! Vsi trgovci z manufakturo in vsi, ki so imeli ali vodijo trgovino z manufakturo, ako jo ali bo oddal z inventarjem, bi jo oddal zelo zvojljivo. Po možnosti takoj bi jo vzel v last. Ciglik, Mest. trg 11/II, Ljubljana. 8448-9

STANOVANJE išče

GARSONIBRO S KOPALNICO in PLINOM v strogem centru zamenjam za dvosobno stanovanje s kopalnico v centru. Ponudbe pod »Tridianska rodbina« na oglasni oddelček »Slov. poroč.«. 7219-10

DVOSOBNO STANOVANJE v Sp. Šiški, sončno, v I. nadstropju, zamenjam za dvo- ali tri sobno in v centru. Ponudbe pod »Plačam selitve« na oglasni oddelček »Slov. poročevalca«. 8279-10

SOBO IŠČE

PRAZNO SOBO, sončno, suho, s posebnim vzhodom, išče mirna gospodinja v stišni slobodi. Ponudbe na oglasni odd. »Slov. poročevalca« pod »Rožna«. 8410-12

OPREMLJENO SOBICO, po možnosti blizu tovarne Jugobreme, potrebujem s 1. septembrom. V prostem času pomoč gospodinjstvu. Naslov: Volkar Ivana, Jugobruna. 8422-12

SOBO ODDA

PRAZNO SOBO oddam v Kolesarji. Ponudbe na oglasni oddelček »Slov. poroč.« pod »Zračna in sončna«. 8371-13

VELIKO SOBO brez postelje, tudi prazno, oddam takoj. Ponudbe na oglasni odd. »Slov. poroč.« pod »Čista«. 8256-13

RAZNO

UCHENIK »ROYAL JARSON« sem izgubil v soboto 25. t. m. ob pol 12. dopoldne. Prosim najditeља, da ga proti nagradi izloži v tržnici v pasadi, vhod na Glavne ulice. 8394-14

NOVI ZNAMKI OSEBEI, ki je nedo-vidna, izgubila iz vidika, ob št. 19, to do Kemanika odnese peptične plašč, svetljam, naj ga odda proti nagradi v Domžalah na postaji ali v Ljubljani na postaji. 8379-14

PLETEN TELOVNIK, temnoplav, svodkoplav in rdeče karban, sem izgubil po poti Bleiweisova po cesti za Bežigradom mimo Stadionov do Črnuškega mosta. Poštenega najditeља prosim, da jo odda proti nagradi 150 din v ogl. oddelku »Slov. poročevalca«. 8396-14

ZELENO RUTO sem izgubila v nedeljo okrog pol 2. popoldne od Pogačarjevega trga do Wolfvo ulice. Ker nimam druge, lepo prosim pošteno osebo, naj jo odda v oglasnem oddelku »Slov. poročevalca«. 8394-14

ZLATO NALIVNO PERO je bilo izgubljeno. Poštenega najditeља prosim, da ga odda v oglasnem oddelku »Slovenskega poročevalca«. 8392-14

PODEBELA OK. Škofje Loke—8226-14 Menges, sem izgubil prazen sodeček. Kdor ga je našel, naj sporoči na Rudl Linke, avtoprevoznik, Škofja Loka. 8462-14

OTROŠKA VOLNENA JOPICA, frez, izgubila je bila izgubljena v nedeljo 26. 8. 1945 od Karlovskega mostu do Stepanje vasl. Poštenega najditeља prosim, da jo odda Kocu, Bazarika 61. 8440-14

POZOR! Kdor se seli v Beograd s pohištvom, naj se javi, zaradi skupne selitve prosim na: J. Jošt, Pražakova ulica 17/2. 8323-14

IZGUBILA SEM 22. 8. od trga do Dolenske ceste denarnico z vsebino: ura in 130 din. Prosim poštenega najditeља, da jo odda na Bazarika cest. 151. Ček. 8287-14

REVNJA DJAKINJA je izgubila 11. t. m. po Dunajski cesti preko Bežigrada do Aleksandrove ceste zlato zapeljstvo. Najditeља na jo proti nagradi odda v oglasnem odd. »Slov. poroč.«. 8326-14

VSE OSEBE, katerim je kaj znano, kje bi bili predmeti porušene pravoslavne cerkve v Celju, prosimo, da to javijo na naslov: Jost Videtič, Celje, Dečkova cesta 36. 8261-14

CERN DOVRNEN hubertus z nezakonsko ženo je najden v Kranju ob mostu dne 25. VIII. popoldne. Dobi se v Ljubljani, Domžalska cesta 7. 8430-14

DEŽNO PELETERINO, vojaško, sem pozabil na kamijonu 26. VIII. od Št. Loke proti postaji. Prosim najditeља, da jo proti nagradi odda na naslov: Bodlovčeva novnova 4. 8464-14

KLIPAR, vedovodni instalater, išče poznanstva z osebo, ki ima stroje in orodje za obnovo delavnice. Dopsje na podružnico »Slov. poročevalca«, Maribor pod »Čimprej resno«. 8268-14

KNJIGARSKI, BESILOPILSI Poznana oseba je 22. VII. prazen odniala »Kajpovec« »Borščak« bibliofila »Ševilko«. — Od njega oar. lupca pričakujem, da ga vrne lastniku: Ocar, Bežigrad 3/II. Primerne nagrade! 8427-14

MOSKEGA Z ZENCO, ki je 18. junija letos zjutraj v karantenski bazi (gimnaziji) v Kranju s svojimi pomočniki oddelki uspešno kerskega obleko in cerila, pozivam, da mi vrne vsaj listine (pisma, kvarteto z napisom A. Böttinger, vič, knjižico šest. hranilnice Dunaj itd. Krajevna OOP (moški) je odpotoval proti Ljubljani) prosim, da participirajo sorojci odniala, truščeje se izkušajo. Sv. Mihačev pri Ormožu, Dr. Vargazon Matej, posestnik. 8389-14

POIZVEDBE

BORCI ŠERBERJEVE BRIGADE! Prosim za sporočilo o bratu partizanu Serberjevi brigadi Gregorju Francu, rojenemu 28. IX. 1925 v Šočanici. Po oddaji imenovanega brigada na št. 22222 se ni več javil. Kdor koli ve kaj o njegovih usodi, naj sporoči, proti povračilu stroškov, ustno ali pisмено na naslov: Gregorč Jozab, Ljubljana, Karlovska 15. 8362-15

CE JE KOMU KAJ ZNANO, kje sta Geri Franc in Zoraška Mitrovec, ki sta bila puščuška 8. 8. iz Št. Vida pri Ljubljani, prosim, naj sporoči na naslov: Geri Ivana, Dolnjske Toplice 59. Stroške povrnem. 8378-15

KDOJE KAJ VE o Zupanc Alojzju, hči, in o njenem možu, ki sta bila do junija 1941 v Spodnjem Logu pri Kočevju, je naprosim, da to sporoči Blažaku Petru, Kranjska gora 168, Slovenija. 8464-15

BORCI ŠERBERJEVE BRIGADE! Iz se poznaj 33letnega tehničarja Vrščaja Ortomira s partizanskim imenom »Ribič«, urednika »Udarnika«, padlega v začetku nemške ofenzive jeseni 1943 blizu Kočevske Reke, prosti oče Ivan Vrščaj, Ljubljana, Dolnjska 9, podobenega sporočila. Stroške povrnem s hvalnežno stjo. 8265-15

SE TOVARIŠE, ki jim je kaj znane o usodi tov. Šorlija Jožeta, sodnika v Gorici, ki je bil baje še 28. aprila t. l. v Zg. Bistriki na Prutecem, od tega pa je oddel neznan kam, bil je na kobariškem vojnem področju, prosim, da sporoči Sorli Mariji, Ljubljana